

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejáratától balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben: évre 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 5 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 9 frt, 1/4 évre 6 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyitási sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Meghívó.

Aradvárosi szabadelvű párt képviselőjelöltje,

Hieronymi Károly ur

folyó hó 18-án, azaz a mai vasárnap délután 4 órakor a „Fehér Kereszt” szálló emeleti nagytermében

programmbeszédet

tart.

Felkérjük pártunk igen tisztelt tagjait, miszerint a programmbeszéd meghallgatására minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

Az aradvárosi szabadelvűpárt elnöksége.

Hieronymi Károly.

Arad, október 17.

Arad város szabadelvű párti választóinak nagy nevé és érdemekben gazdag jelöltje ma délután tartja meg programmbeszédét, a mely elé a polgárság pártkülönbség nélkül feszült érdeklődéssel tekint. Mert bárha jelöltünk neve maga egy program, és egész élete s működése nyitott könyv, mely tele van irva a munka és becsületes törekvések eredmé-

nyeivel s korszakot teremtő nagy alkotásokkal, aztán meg a jeles férfiú nem is szorult arra, hogy intenczióinak tisztaságát, törekvéseinek hazafias voltát, tudománya és munkabírása pozitív sikerekkel járó képességét tisztelői és elváratai előtt hosszas beszédekkel igazolja, mégis a mai beszéd meghallgatására örömteljes várakozással fog Arad intelligenciájának színe java egybeseregleni, hogy tanulságot megnyugtatót, és hazánk felvirágozása és közügyeink szabadelvű fejlődése iránti bizalmában való támogatást nyerjen, midőn az ellenzék részéről tervszerűen kovácsolt rágalmak, a tényleges állapotokat célzatosan ferdítő híresztelések és baljóslatok terjesztése képezik ama párt vezér férfainak fő taktikáját; mert hogy e pártnak a parlamentbe küldött tagjai a pozitív alkotásokból a multa nézve semmi részt nem követelhetnek s a jövőre nézve semmit sem ígérhetnek.

A rendszeres vádaskodásoknak az özőnével, a rémitgetésekkel, a kormány és a hatóságok gyanúsításával, a társadalmi és közgazdasági állapotok feketére való mázolásával megfertőzteti a rágalomban utazó ellenzék a közélet levegőjét, és az általa gonosz célzattal oda rajzolt háttér sötét árnyaira mutatva elakarja hitetni a jóhiszemű választó polgársággal, első sorban saját pártfeleivel és eddigi követőivel, hogy a vég kezdetén vagyunk és őket, a kik

sztikozódásnál egyebet eddig nem tettek, bizza meg a magyar nép az ország megmentésével.

A kedélyek e célzatos nyugtalanításának megakadályozása, a roszakaratulag ferdített tények felderítése, a közélet megfüllesztett levegőjének szellőztetése, képezi most első sorban a szabadelvű párt jeleseinek, kiknek a szó hatalma megadott, a feladatát, kötelességét.

A kiválók legderekabbjai közé tartozik Hieronymi Károly, aki felé Arad város intelligens polgársága fordult a bizalmával. Ha valaki, úgy ő van első sorban hivatva megvilágítani közügyeink minden ágazatában a multa tartozó eseményeket, a jelen helyzetet s a jövőben várható vagy kívánatos alakulásokat. Ő, a tettek embere, a felvilágosodottság uttörő apostola, a közvetlen szemlélet s tapasztalatból, az ítélet elfogulatlan tisztaságából, és a szakértelem s tudásból származó többszörös erejével a meggyőződésnek tárhatja föl előttünk leg-hivebben édes hazánk állapotát.

Nem követelünk tőle szónoki fordulatokban gazdag beszédet, mert nem szorul mentségre a multban követett magtartása, nem szépítésre a mit elkövetett, nem tarkargatásra a mit mulasztott. Az igazság a legszebb szónoki beszéd, és a bölcsesség, mely amant a konkretumokban érvényesíti a legáthatóbb, a leginkább meggyőző. Ilyen beszédet tartani csak az képes, a kiben

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Amerikai leányok.

Irtá: Paul Bourget.

Az asszonyok az az apothozia mely az amerikai társadalomnak oly eredeti vonása, első sorban és kiválóan a „leány” illeti. Ez a különben oly egyszerű cím pontosabban meghatározandó, mert hihetőleg minden tekintetben — kivéve természetesen a becsület kérdését — épp ellenkezőt jelent az Egyesült Államokban, mint pld. Franciaországban.

Ami mindenek fölött meglepi az idegent, ki annyit hallott beszélni az amerikai leányokról, az, hogy őket a fiatal asszonyoktól alig tudja megkülönböztetni. Az a sokat említett tény, hogy egyedül járnak-kelnek, nem elég a megkülönböztetés nehézségének magyarázatára. Az azonosság tovább terjed. Ugyanazt az ékszert viselik, ugyanazt a ruházatot, ép oly szabadon nevetnek és beszélnek ugyanazt olvasnak, mozulatuk, viselkedésük, kissé érett szépségük, mindez azonos az asszonyokéval. Nincs színház, vendéglő, semmitéle mulatság ahova egyedül el ne mennének, bármely férfismerősök meghívására.

Voltaképp azonban még sem járnak egyedül. Rendesen valamely leány — vagy fiatal-övegy barátójuk (az övegyet könnyen helyettesíti a férjétől elvált asszony) kíséri, de ezt a kísérőjét a leány önmaga választja, a

mi annyit jelent, hogy mégis csak ő maga felelős minden tetteért. Az „önkormányzat” szokása kifejezésre jut arcvonásaik sajátságos biztonságában. Egy newyorki barátnőmnek érdekes kis gyűjteménye van a város legszebb hölgyeinek arcképeiből. Sokszor nézegettem e gyűjteményt az a szándékkal, hogy ráismerjek azokra, akik már férjheztek, a megkülönböztetés lehetetlen volt.

„Könnyen érthető, hogy az amerikai leányok későn mennek férjhez. Miért is sietnének vele? Szabadságot nem igen nyernének többet, míg szórakozásra kevesebb alkalmuk lesz. Ha a házasság nem is jelenti számukra a kedvelt életmódjuk végét, mint nálunk a fiatal emberre nézve, ha szakít agglégénységével, de mindenesetre a lemondás kezdetét képezi. Legtöbben tudják is ezt és igyekeznek kivenni a részüket a házasság előtt, mulatnak, szórakoznak, mert nem tudni, mi lesz azután. A válópörök, melyeket a hírlapok időnként közölnek, igazat adnak azoknak, akik így gondolkoznak. Úgy látszik a házasság nem mindig mulatság.

A korlátlan szabadság folytán, melyet az amerikai leányok élveznek, első pillanatra mindannyi egyformának tetszik. Megfelelnek ama típusnak, melyet az európai írók regényeik és szindarabjaikban az amerikai nőkről megalkottak: illetlen magaviselet, bizonyos fokú naivság — és a báb készen van. De ez a báb, valamint a két szem, melyből megteremtették, épenséggel nem felel meg a való-

ságnak. Ha mi itt Európában megfigyeljük az amerikai lányokat, rossz nevelésüknek találhatjuk őket, különösen, ha a leányaink konventionális magatartásával hasonlítjuk össze, a melyet melleleg megjegyezve, szintén nem mondhatunk mintaszerűnek. De figyeljük meg az amerikai nő saját hazájában, csakhamar észre vesszük, hogy a magaviseletnek ez a korlátlan szabadsága különbség nélkül fellelhető úgy a jó, mint a rossz nevelésű leánynál. Ami pedig naivságukat illeti, úgy mindig azon feltevésből indulnak ki, hogy férjhezmenetlene néve a világon csak egy kérdés létezik: a szerelemé.

Bizonyára mindannyian elfogadjuk, hogy ez a kérdés legfontosabb úgy a leány, mint általában minden nő életében. Kutatjuk, hogy mennyit sejtene, mennyit tudnak belőle s milyen a felelet, abból ítélhetjük meg lelkük ártatlanságát. Az amerikai nőknél ezt a módot nem alkalmazhatjuk, mert nála úgy, mint az amerikai férfinél, a szerelem nem foglalja el érzelmi világában az első helyet. Vajjon egykor rokonszenvből köt-e házasságot, vagy nem? lesz-e majd szívének szerelmi története vagy sem? ez a kérdés gondolkodásában nem játszik szerepet. Sőt azoknál, kik leginkább igyekeztek tetszeni és külső bájaikkal nagyon sokat kaczerkoldnak, egy száz eset közül 90-ben nem jelent egyebet, mint egy tényét a társadalmi életnek. Egyszerűen csak a hiúság kielégítéséről van szó és az udvarlók serege által való kitüntetés vágyát. Ilyforma kaczer-

Választási tollak, kokárdák, kortes-tollak

a képviselőjelölt arcképével ellátva jutányos ár mellett kapható csakis

KEPPICH ZSIGMOND

fővárosi képviselő-választási jelvények gyári raktárában. Arad Andrássy tér 19. a polgári takarékpénztár palotájában. Sürgöny-rendelések 24 óra alatt eszközöztetnek. Megy. i telefon 345. Városi telefon 345.

igasság és bölcsesség lakik; azért várhatunk ilyet szeretett képviselő jelöltünkől is, ki az ő fontos és nagyérdékű kijelentéseivel a közvélemény helyes irányítása tekintetéből nem csak Arad polgárságának, hanem az egész országnak kiváló szolgálatot fog tenni.

Feszültségek. Az orosz francia szövetség zajos demontálása után egyszeriben olyan hangulat fogta el egész Európát, mely nagyon hasonlít a „Katzenjammer“-hez. Kedvetlenség, levertség és feszültség mutatkozik egyes hatalmak közt; s ez izgalmas állapotok központja a keleti bonyodalom. Különösen éles polemia fejlődött ki az angol és a német mérvadó lapok közt. Angliában igen epés a hangulat a német sajtó ellen, mely az utóbbi időben sokszor utasította rendre az angol-török hajszát. S ezuttal a francia sajtó is szekundál a németnek, a mennyiben ez is Angliát s annak kétszínű politikáját támadja. Végül Törökországban az orosz hangulatnak hirtelen fordulatán panaszkodnak.

Kasics és Podmaniczky.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, október 17.

Ma tárgyalta a budapesti büntető kir. járásbírósa azt a pört, melyet Kasics Péter volt min. tanácsos indított rágalmazás, illetőleg becsületes sértés czimén az orsz. szabadalvű párt elnöke, báró Podmaniczky Frigyes ellen. A pör tárgya ismeretes. Mikor ugyanis Kasicot a honvédelmi miniszterium nyugdíjazta, ez év elején a miniszterium vezetői e czimmal: a „Báró Fejérváry-Gromon özég“ egy röpiratot irt, mely meglehetősen nagy port vert fel.

Mikor est a röpirat a többek közt minden országos képviselő is megkapta, az országos szabadalvű párt értekezletre jött össze, hogy a súlyosan megtámadott honvédelmi minisztert és államtitkárt óvációkban részesítse, s a támadások dacára is bizalmat szavazzon nekik. A pártkör első szónoka az elnöki báró Podmaniczky volt, aki beszédében, mint azt másnap a lapok közölték, Kasics Pétert „brávó“-nak nevezte. Ebben Kasics rágalmazást látott és másnap, bemutatva a bírósághoz a „Nemzet“ példányát, panaszt emelt

báró Podmaniczky ellen, aki őt feljelentése szerint „rágalmazónak, utálatra és megvetésre méltó brávnak (orgyilkos, bérkocsis) nevezte.“

Ismeretes, hogy noha a mentelmi bizottság javasolta és maga a báró is kívánta, a parlament Podmaniczkyt nem ada ki. Most azonban, hogy az országgyűlést feloszlatták, Kasics megújított kérésére a bíróság megosztalta a szabadalvű párt elnökét és ma törvényt ült felette. A tárgyalást Gajzágó Manó kir. táblai bíró, a büntető járásbírósa vezette, a jegyzőkönyvet Kólosy Miklós vezette.

A peres felek már reggel 9 óra előtt megjelentek a bíró előtt, ki nyomban megkezdte a tárgyalást. A vádlotként szereplő ösz bárót székekkel kínálta meg, ki azt elfoglalván, nyugodt hangon felelt a hozzá intézett kérdésekre. Legelőbb is az általános kérdésekre adott választ:

Báró Podmaniczky Frigyes 72 éves, ág. ev. vallású, nőtlen, magánzó, büntetve nem volt.

Gajzágó bíró felolvassa a panaszlevelet egész terjedelmében s aztán kérdi:

— Használta báró ur az inkriminált kifejezést: brávó?

— Igenis, mondtam.

— Es mi indította arra?

— Megkaptam azt a „pamfletet“, s jogosítva éreztem magamat azt megbírálni.

— Mit értett az alatt, hogy: brávó?

— Nem sziványt és orgyilkost, mint a panaszos feljelentésében azt a szót értelmezi.

— Hanem?

— Azt a támadót értettem alatta, ki ellen a megtámadottak nem védekezhetnek.

Kasics: Hogyne védekezhetek volna. Hisz a mitén a miniszter és államtitkárja ellen felhoztam többnyire nem privátügy, hanem közdolog volt. Nem karddal, hanem a parlament vagy bíróság előtt kellett volna védekezniük olyan vádak ellen, amilyen pld: a katonaszabadító pártfogása, közjogi sérelmek elkövetése és állami pénzek eltulajdonítása.

Gajzágó bíró: Kérem maradjunk a tárgynál, tessék a rágalmazási panaszok tekintetében nyilatkozni!

— Igen: Súlyos büntetést kérek, mert engem egy egész politikai párt állandóan áldoz...

A bíró ismét figyelmesteti Kasicot, ki bajait részletesen akarja feltárni, hogy csak arról szóljon, ami miatt báró Podmaniczkyt bíróság elé hozta.

kodás nem jár itt a leányra nézve oly veszedelemmel, mint másutt; egyrészt mert alaposan ismeri a férfi jellemet és másrészt, mert maga a férfi igen nagy tartózkodást tanúsít. Egy fiatal hölgy, kivel igen szeretetreméltó közös ismerősünkről beszélgettünk, egy Rómában nagyon szerencsétlen házasságban élő spanyol asszonyról így nyilatkozott: „Nem tud a férjével helyesen bántani“. Es aztán elmesélte, hogyan sikerült a vetélytársnőnek a hűtlen férjet behálózni és magához láncozolni. Eféle reflexiók sajátságos lelki ártatlanságra vallanak, melyet mi nem igen tudunk megérteni. Egy fiatal diplomata, ki éveken át Amerikában élt és kivel ezt a beszélgetést közöltem, a következő rövidséggel foglalta össze ítéletét erről az amerikai leányról: „Szűzies romlottsággal bír.“ Hogy epigrammszerű nyilatkozatának helyességét bebizonyítsa néhány eljegyzési történetet mondott el nekem. Ismertem — így szólt — sok leányt, kik házassági ígéretet tettek oly fiatal embernek, kihez eszök ágában sem volt hozzá menni. Csak vőlegényüknek óhajtották. Férjüké nem tették volna soha. De viszont ismertem egész sorát azoknak, akik komoly eljegyzéseket tettek hónapokon át, hogy hosszabb ideig élvezhessék azt a kitüntetést, melyet a menyasszonynak megtagadnak. Az eljegyzés a legtöbb esetben a leányra nézve az, ami a fiatal asszonynak bizonyos érdekes állapot. Addig titkolja, míg már titkolni nem lehet. En részemről mindezekből a közlésekből, melyeket elhinni alapos okom van, nem találok a romlottság bizonyítékát. Azt erősítik meg csupán, hogy az amerikai leány mindenekelőtt egy oly teremtes, aki inkább esztől, mint érzelmektől vezettetni magát és aki te-

hetsége és nevelése folytán képes maga fölött uralkodni. — Mi leli kegyedet? — kérdi egy francia, ki a ohioi kiállításra utazott és hat napig New-Yorkban tartózkodott, egy fiatal, még férjezetlen amerikai hölgytől. Kétszer ült a table dhote-nál mellette és azt találja, hogy első találkozásuk óta nagyon megváltozott. — Egy kissé ideges vagyok, — felelt a leány — ma valaki meglátogatott és ez alkalommal nem úgy viselte magát, ahogy illik. Sajnálom ugyan, — de kénytelen leszek az ismerettségem vele beszüntetni... Pedig olyan tisztességes fiú, — mit gondol egy tisztességes leány magában, ha egy ural, akit csak tegnap óta ismert, így bizalmasodik? Nos hát nincs benne egyéb, mint az a beszédbeli korlátlanág, mely azt az egyszerűséget bizonyítja, amit oly tévesen magyarássunk. En legalább meg vagyok róla győződve, hogy az a csinos gyermek a „derék fiú“ csunya magaviseletének nem tulajdonít több fontosságot, mintha egy ponyja szökött volna meg, melyet rosszul vezetett. Csökönys. Nem lehet majd többé beögni. Kar. „Olyan derék pony volt...“ Romlott, vagy csak érzéki leány is, kinek érzelmi világában a szerelem nagy szerepet játszik, ilyen dolgokról vagy egyáltalában nem beszél, vagy ha mégis, egészen más hangon.

Eppen mert az amerikai leány képzelő tehetsége nincs csupa vágygyal és kíváncsisággal eltelve, jelleme sokkal kompikáltabb mint európai testvéreiké. Hogy az utóbbi teljesen kifejlethessék, szivének meg kell szólnia és a férfi befolyásának érvényre jutnia. — Az amerikai nő ellenben önálló, független életet él. Tudja ezt, így akarja és büszke is rá. Es ha a szüleinek csak valami va-

Kasics: De ezek a személyes dolgok...

— Gajzágó: Azokat itt nem engedheti pertraktálni.

— Tehát nem fogom.

Aztán emelt hangon folytatja:

— Csak arra akarok még rámutatni, hogy az a férfi, kinek óvációt rendeztek, velem előbb lovagias utra akart állani, aztán örültnek nyilvánított. A vádlott ur pedig, a pártkörben voltak „örömdortitása“ közt engem brávnak nevezett.

— Tessék magát mérsékelni a kifejezéseiben!

— Kérdelem, hogy lehet párbajra menni egy örülttel és hogy lehet az örült — brávó?

Es a játék egy ellenem szőtt komplett s azért kérem súlyosan megbüntetni a vádlottat, ki a — koronát tette rá erre a kompletttra...

Báró Podmaniczky, ki eddig csendesen ült a helyén, felugrik és a felháborodás hangján kiált Kasics felé:

— Most már elég legyen! En semmitéle komplettokban részt venni nem szoktam és jegyezze meg, hogy bár én valami olyan vénémberek bélégezenem, én a nagyon jó tudom mit tessék. Komplotokban soha részt nem vettem, mert is az értekezlet előtt legfeljebb egy-két ember tudta, hogy beszélni fogok.

A bíró urat pedig — tette hozzá a báró, — kérem, hogy ezek után, ha bűnösnek talál, tessék megbüntetni.

Az önrészes hangtól frappirozva Kasics hirtelen leült s többet nem szólt. Gajzágó bíró pedig befejezettnek nyilvánította a kissé zajosan végződött tárgyalást és a következő ítéletet hirdette ki. A bíróság báró Podmaniczky Frigyest a rágalmazás vádja alól felmenti, ellenben vétkeinek mondja ki őt a becsületes sértésben s ezért 100 forint pénzbüntetésre, esetleg tiznapi szabadságvesztés büntetésére ítélte.

Az ítélet megokolása szószerint így hangzik:

Vádlott beismerste, hogy a jelzett helyen és időben csakugyan használta az inkriminált kifejezéseket, indokul hozván fel azt az általános felháborodást, mely a fentebb említett, neki megküldött röpirat közzétételében őt is elfogta s amely felháborodásnak kifejezést adni első sorban magát, mint az orsz. szabadalvű párt elnöke, éreztetnie kellett. Azért hogy a „báró Fejérváry-Gromon özég“ című röpirat közszolgálatban álló, felelősségterhes állást betöltő államhivatalnokokat támadott meg szokatlanul kiméletesen modorban, annak írja számíthatott arra, hogy a műve ki fogja hívni olvasó közönségének kritikáját. E bírálat nyílt rovatban először is azon a helyen kellett,

gyona van, úgy halasztja, amíg csak lehet. Azután vesz magának olyan férjet, aki a szüleit helyettesíti, akinél szabadon és gond nélkül élhet. Egy szőke Miss nagy kék szemekkel, melyekből ironia és gyengédség szólt, okos impertinens orrocskájával egy napon így fordult hozzám: „Mama úgy véli, hogy a szerelem hasonló a fogfájáshoz. Eddig nem volt szükségem fogorvosra. En csak gazdag, igen gazdag emberhez akarok férjhez menni. Minden egyéb majd magától jő. Tehát nem sietős...“ Majd egy kis idő múlva elmélázva hozzátette: Oh én olyan nagyon szeretnék özvegy asszony lenni.

Legforróbb vágyam volt mindég esküvőnapján férjemet elveszíteni. Miután akkor még közelebről nem ismer, nem bánkódnám annyira utána. Szeretném, ha esküvőnk után a templomból való távozásakor halva rogyna lábaimhoz. Olyan csinos dolog az fiatal özvegynek lenni... A hölgyecskének — még nem volt 19 éves — nagy mulatsága telt abban magát rosszabbnak tüntetni, mint a minő valóságban volt és egy francia regényíró előtt parádézni. „Francia író“, ennek a két szónak itt bizonyos feltűnést kelvő ingere van. Az ő borzasztó besszédmódja természetesen minden komolyabb alap híján volt, tulcsótréfából és csak azt akarta vele jelezni, hogy még nagyon, de nagyon ráér jelenlegi sorsát másikkal feloszerélni. Ebben a tekintetben odaát minden leány egyformán gondolkozik. Szívesen meghosszabbítják a leánykorukat a 25—26-ik évükig, mert míg hajdanok, addig szabadon és függetlenül egészen hajlamaiknak, isléstüknek és egyéniségüknek élhetnek.

hogy kifejezést találjon, ahol tényleg él is hangzott, s egy vádlottnak, mint a pártkör elnökének azon eljárását, hogy a rövip vádjait megterolni akarta, terhére róvni még nem lehet.

A vélemény szabad nyilvánítása elvitathatlan joga a szabad embernek. A vádlott éles kritikáját a bemellékelt lap („Nemzet”) tanúsága szerint osztotta a jelenvolt pártívek minden tagja, de míg az utána következett szónok bár szintén erős bírálatában megmaradt a szigorú tárgyilagossággal, követelményei mellett addig a vádott — beszédének hevében — midőn a szavakat használta.

„A sajtószabadság és egyéni szabadság védelme, illetőleg örve alatt működő hírvivő (lérgyilkos) ellen hol és miként találjon védelmet a becsületes és tisztességes ember?” a személyeskedés azonban erre engedte már magát ragadtatni, hol az egyéni jellem indokolatlanul bélyegestetett meg a meggyalázó kifejezések egyik legsúlyosabbikával. Itt megszűnik a büntethetetlen szabad vélemény nyilvánítás határa, a sajtó jelölt bírói szempontból nem szankcionálhatja sem helyi helyelhangrot, sem az ügy, melynek szolgálatában mondott.

A rágalmaszás vétségének vádját alól felmentendő volt a vádlott, mert habár a lealázó, sértő nyilatkozat nyilvánosan, többek előtt történt is, de miután objektív tartalma nem határozott és becsületlenítő tény, hanem csak nézet, vélemény nyilatkozat, és a nyilvánosság dacára sem képez rágalmaszást, hanem csak becsületsértést. A becsületsértés tekintetében a büntetést ezek alapján megállapítani az indokolásban előadott enyhítő körülmények figyelembe vételével a cselekmény mérvében képest kellett a felek társadalmi állásának megfelelőleg a büntetést kiszabni.

G a j s á g ó bíró: Megnyugszik-e, vagy felelőbb a báró?

— Megnyugszom és nagyon köszönöm!

K a s i o s: Mintán közérdekű az ügy, úgy a minősítés, mint a büntetés mértéke tekintetében felelbbesek.

Ezzel a tárgyalás, melyen az újságírókon kívül más hallgató nem volt jelen, osztonban véget ért. Podmaniczky báró noha ellenfele felelbbezett, rögtön lefizette a 100 frtnyi büntetést s aztán távozott.

Választási mozgalmak.

Az aradvárosi szabadelvű párt pártirodája a Mador-szálloda első emeletén, a 7. és 8-as számú szobákban van, a hol esti fel 6 órától kezdve minden nap található a párt vezetősége.

Választási határnapok

Október 28. Arad, Páoska, Jászóshely, M.-Radna, Kiszén, Világos, Borosjenő, Új-Szent-Anna, Szeged, Temesvár, Oroszfalva, Budapest, Pestvármegye, Győrváros, Győrmegye, Temesmegye, Tolnámegye, Komárom, Komárommegye, Vas megye, Bácsvármegye, Debrecen, Pozsonyváros, Pápa, Baranyamegye, Somogy megye, Nyíregyháza, Nagyváradi, Hevesvármegye, Szamosújvár, Torontál-ármege, Pécs, Sopronváros, Ódmező-Vásárhely város.
Október 29. Vassprém megye, Eger, Szatmármegye.
Október 30. Szabolcs vármegye.
Október 31. Nagybecskerek, Békésmegye.

Meghívó.

A s z t. a n n a i kerületi s z a b a d e l v ű p á r t i tagok kéretnek folyó hó 19-ikén, hétfőn d. u. 3 órakor Új-Szent-Annán

országgyűlési képviselő kijelölése céljából megtartandó gyűlésen minél számosságban megjelenni.

A megyei szabadelvűpárt megbízásából

Dr. Takácsy Sándor,
kerületi elnök.

Meghívó.

A j ó s z á s h e l y i választó kerületbeli szabadelvűpárt 1896. évi október hó 18-án d. e. 11 órakor J ó s z á s h e l y e n a »Körös» szálló nagytermében gyűlést tart.

A gyűlés tárgysorozata:

- a) a párt tisztikarának újra szervezése.
- b) a választást vezető végrehajtó bizottságnak megválasztása.
- c) képviselőjelölés.

A gyűlésre a párt igen tisztelt tagjait e helyen is meghívja:

Az alelnök.

Meghívó.

A m. r a d n a i választókerület szabadelvű párti nagyválasztmányának f. hó 18-án d. e. 11 órakor a »Sas»-vendéglő nagytermében

képviselő-jelölő gyűlést

tart, melyre a párt tagjait e helyen is meghívja:

M.-Radna, 1896. okt. 16.

Az elnökség.

Meghívó.

A b o r o s j e n ő i v á l a s z t ó k e r ű l e t szabadelvű pártjának tagjait felkérjük, hogy a választókerület leendő

országgyűlési képviselőjének

kijelölése és felkérése érdekében Borosjenőben a Nagykertben folyó évi október hó 20-án kedden d. e. 10 órakor tartandó értekezletre megjelenni sziveskedjenek.

Borosjenő, 1896. október 14-én.

A borosjenői választókerület
szabadelvű pártjának elnöksége.

Takácsy Sándor jelöltetése.

— Saját kiküldött tudósítónktól. —

Tegnap délután 3 órakor tartott gyűlésében a világosi választókerület szabadelvű pártja bontott zászlót. A jelölt, kinek nevével a bizonyos győzelem vár a pártra, a megyei közéletnek egyik fiatal, de már is kiváló nevű és népszerűségben a legelső közlő tagja: Takácsy Sándor dr. nagybirtokos és Aradvármegye tiszteletbeli főjegyzője.

Szerencsésebb választást nem tehetett volna a világosi kerület szabadelvű pártja. Takácsy Sándor drnak mindenkit megnyerő szeretetreméltóságánál csak tehetsége nagyobb és személye legalkalmasabb arra, hogy a kerület egyes nemzetiségű választó közönsége egyértelmű megnyugvását találja benne. Legőszintebben gratulálhatunk az alkotmányos választói jogát különben is mindig dicséretes komolysággal gyakorolt világosi kerületnek, hogy zászlójára Takácsy Sándor drban annak a férfinak nevét írta, aki nem csupán választókerületének lesz méltó disze, de a parlamentben is bizonyára előkelő helyet fog magának kivívni.

Hogy Takácsy Sándor neve győzelmesen fog kikerülni a választásból, ez minden kétségen kívül áll, sőt az is majdnem bizonyos, hogy — megválasztatása egyhangú lesz. Valami ellenjelöltféle utazgat ugyan a környéken, sőt mi több ajánló levelet is hozott magával a »magyar nemzet testvéré»-től, de maga Székely Béla dr. is — ő az a bizonyos jelölt — tisztában van már avval, hogy a pankotaiak részéről kilitásba helyezett 10—15 szavazaton kívül többre nem számíthat. Tegnap s ű r g ö n y ö z ö t t is már Pankotára, hogy mára hirdett programbeszéde közbejött betegsége miatt elmarad, később azonban mást gondolt s egy újabb sürgönyben visszavonta a betegséget.

Ey körülmények között előrelátható, hogy a választás napjáig elég alkalma lesz még a

felültetett függetlenségi jeitnek belátnia vállalkozása meddséget.

A jelölő gyűlés.

A választókerület valamennyi községében mintegy 400 főre menő választó sereglett össze már kora délután a világosi vendéglő nagytermébe. Különösen a ternovai járás községei tettek ki magukért, honnan Kállay Gyula és Brück Gyula dr. vezetése alatt százas küldöttség — majdnem valamennyien románok — jött nemzeti színű zászlókkal feldíszített kosíkon. Ott voltak nagy számban mindkét Világos választói is Bohus István, Bohus László, Bohus Lajos bárók és Pászku Mark világosi gör. katolikus esperessel élükön. Pankotáról Domsa ügyvéd vezetése alatt egy tiz tagu küldöttség, Solyomossy Lajos báró, Petkovic István, Lengyel Sándor dr. és még igen számosan.

A gyűlésen Bohus László báró elnökölt kinek szavait a tulajdonképpen románokból álló közönségnek Pászku Mark esperes tolmácsolta anyanyelvükön.

Bohus László báró várolván röviden az összejövetel célját a világosi választókerület országgyűlési képviselő jelöltjéül Takácsy Sándor drt ajánlja, ki fényes tehetségével, munkásságával és jellemének tisztaságával már is kiérdemelte a választók osztonban bizalmát és aki az országgyűlésen nagynevi elődeikhez méltó képviselője lesz a világosi választókerületnek.

Perczekig tartó lelkesült éljenzéssel fogadták a jelenvotak Takácsy dr. jelöltetését, mely lelkesedés még fokozottabb erővel tört ki akkor, amidőn Pászku Mark esperes román nyelven a román ajku választókkal is közölte az elnök promozicóját. A terem visszhangzott a szakadatlan éljenzéstől, ami aztán a vendéglő előtt várakozó tömegre is átragadt s perczekig a Bohus László kastélya előtt eiterülő egész tér Takácsy Sándor nevéből visszhangzott.

Ezután az elnök indítványára egy küldöttséget alkítottak, amely Bohus Lajos báró vezetése alatt kedden délelőtt fog Takácsy drnal tisztelni s felkérni őt a jelöltség elfogadására. Ha a választó kedvező lesz, mire alapos kilitás van, úgy a képviselő jelölt a küldöttséggel együtt kedden a déli vasutal mindjárt Világosra is utazik s délután 3 órakor megtartja programbeszédét.

Az eddigi megállapodások szerint ezenkívül programbeszédet fog még mondani Takácsy Sándor dr. szerdán d. e. 11 órakor Ternován, ugyane nap d. u. 3 órakor Tauczon és csütörtökön délelőtt 10 órakor Pankotán.

Világoson már is több épület fel van lobbogva, hirdetvén a szabadelvű párt jelöltjének, Takácsy Sándor drnak biztos győzelmét.

Temesvár. A kisbecskerekai kerületben Bessenyei Ferencz szabadelvű párti jelölt ellen Issekutz Győző, Csákován a szabadelvű Mayer Károly megyei főjegyző ellen pedig dr. Bobitsék József lépett föl, mindkettő nemzeti párti programmal.

Pánzláv jelölt. A pánzláv ábrándok már-már valósággá lesznek. A bittsei kerületben — miként tudósítónk írja — Micsura György ismert pánzláv agitátor lépett föl néppárti programmal Urbanovszky Ernő szabadelvű párti jelölttel szemben. Ezáltal a bittsei választás messze fölfelemelkedik a pártok tusáján. Mert most már a kérdés, melyre a bittsei választók felelni fognak, nem az lesz, hogy vajjon a szabadelvű, vagy a néppárt programját és politikáját helyeslik-e, hanem az: vajjon magyarok-e, vagy pánzlávok. A néppárt ügye a kerületben szon osult a pánzlávok ügyével és viszont a szabadelvű párt ügye azonosult a nemzet és az állam érdekeivel. Kíváncsian várjuk a bittsei választás eredményét. Ha Micsura győz, az annyit jelent, hogy a pánzláv befolyás erősebb a magyarénál.

Accumulatoros kocsi a normál vasutakon.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, október 17.

Az aradi és osanádi egyesült vasutak boldogult igazgatója, néhai Boros Beni már több mint két év előtt azon problema megoldását tűzte volt ki feladatául, hogy miként lehet

sen-rendes nyomtávu és forgalmu vasuton a villamosságot accumulatorokkal táplált automobil kocsikkal mint motort a távolforgalom szolgálatába hódítani. A kísérletek előkészítését a felmerült nehézségek dacára szakadatlanul folytatta, jóllehet azok sikerét maguk a szakemberek lehetetlennek tartották. A mérész-terv keresztülvitelében, fájdalom, megakadályozta a genialis férfit a halál, de az arad-osanádi egyesült vasutak igazgatósága, mint az elhalt férfi alkotó szellemének, és terveinek hű letéteményese, folytatta a kísérleteket, melyek végre fényes sikerrel jutalmasták a rájuk fordított fáradságot és költségeket.

Ugyanis a „Hageni accumulator gyár részvénytársaság vezérképviseletége Budapesten” egyesülve az „Egger B. és társa” villamos világítási és erőátviteli vállalattal, egy ezen célra előkészített és berendezett kocsit bocsájtott az aradi és osanádi egyesült vasutak igazgatóságának rendelkezésére, melyvel már több sikerült és 75 Km. óránkénti sebességet is meghaladó próbautakat tettek.

E kísérletek sikeréről Hieronymi Károly, ki mint a szabadelvű párt képviselőjelöltje Aradon idomik, értesülvén, azok iránt — szakfőnök léttére — rendkívüli érdeklődéssel viseltetett és ma korán reggel itt időzésének első teendője volt Fábian László főispán és Vásárhelyi Béla társaságában személyesen meggyőződést szerezni a beláthatatlan horderejű terv megvalósítása körül elért eredményekről; a mennyiben az accumulatoros villamos kocsin Aradtól a Pécskai állomásig és vissza 65 Km. óránkénti gyorsasággal maga is megtette a 40 Km. ut hosszát anélkül, hogy az accumulator telepek csak félig is kihasználtattak volna.

Hogy mily rendkívüli jelentősége van az itt szóban levő fontos vívmányoknak, azt felesleges bővebben részletezni, elég csak arra rámutatni, hogy eddig automobil accumulatoros kocsikkal az itt bemutatott sebesség alig fele éretett el, és az sem rendszeres nyomtávu és forgalmu vasuton. Az itt elért siker első sorban az aradi és osanádi egyesült vasutak igazgatósága, illetve Vásárhelyi Béla igazgató és az „Accumulator gyár részvénytársaság” budapesti képviselője, G. e. h. a. r. d. Lajos, továbbá kiváló részük van még benne Medveczky Ede a. o. a. v. felügyelőnek és Czinner Béla ugyanott alkalmazásban levő mérnöknek, Egger Ernő, Illner Gusztáv, főmérnökök és Schlexinger S. mérnök, fáradozásainak köszönhető, kik, fáradságot nem kímélve, buzgólkodtak az eredmény kivívásában. A kísérletek különböző felsorolt szakfőnöki vezetése, illetőleg részvétele mellett naponként ismétlődnek, melyekben elismerésre méltó, segítségüket nyújtanak még pedig Zichaus és Porsche electrotechnikusok.

Hieronymi Károly is — az eredmények által elragadtatva — teljes elismerését fejezte ki az azokban részes szakfőnöknek. Méltányolta a vívmány rendkívüli fontosságát a jövőbeni forgalom fejlődésében, mely a vasutaknál nemcsak a helyi közlekedést van hivatva rendkívül fokozni, hanem a vicinális vasutak egész forgalmát átalakítani, amennyiben itt a teherszállítástól teljesen elválasztja a személyforgalmat a további a vonatok sűrűsége és gyorsasága folytán nem remélt frekvenciára fejleszté.

Ezzel ugyanis meg van egyszermind az a nagy probléma is oldva, hogy gyöngye felépítményű vasutakon is nagy gyorsaság legyen elérhető, mely eddig az ily gyorsaságot észlelő mozdonyok túlságos sulya és oldalhőkésé által nem volt lehető; míg a villamosság ett kisebb népeségű kocsik többszörös — nti indulással az egész nap folyamán irányítást. Az aradi és osanádi egyesült

vasutak, melyek keletkezésük és fejlődésükben az olcsó és jövedelmező vasutak építkezései körül oly kedvezményező és iránytadó hatással voltak, most fenállásuk 80-ik évében, miatag az ezredéves emlékűnnep alkalmából, hosszas és költséges kísérletek után oly vívmány nyál lepaé meg a világot, mely a vasuti forgalmat előreláthatólag teljesen át fogja alakítani.

IDOJARAS.

Légyemés: reggel 7 órákor 766.8 milliméter, délután 2 órákor 763.3 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor 0 + 13.5, délután 2 órákor 0 + 16.3. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor DK. S. délután 2 órákor DK. 4. Felhőzet: reggel borult, délután borult. Csapadék az előbbi 24 órában: 1 milliméter.

IDOJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: — Október 18. — Változó felhőzet. — Hőstályedés. — Helyenként osapadék.

HIRES.

Arad, október 18.

Vonatok indulása. Vonatok érkezése

Table with columns for 'ARADRÓL' and 'ARADRA'. Lists train routes and arrival/departure times for various destinations like Budapest, Szolnok, Tóviszra, etc.

Október 18. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Lukács. — Protestáns naptár: Lukács. — Görög-keleti naptár (október 6.): Tivadar. — A nap két 6 óra 26 perceskor, nyugazik 5 óra 5 perceskor. — A hold két 4 óra 5 perceskor, nyugazik 3 óra 23 perceskor. Október 19. Hétfő. Róm. kath. naptár: Nándor. — Protestáns naptár: Nándor. — Görög-keleti naptár (október 7.): Sergius. — A nap két 6 óra 27 perceskor, nyugazik 5 óra 3 perceskor. — A hold két 4 óra 19 perceskor, nyugazik 4 óra 29 perceskor. Október 25. Az aradi kereselyán-egyesület évi rendező közgyűlése délelőtt 11 órákor a kaszinóban. Szabadságbaroz emléktárgyak országos muzeuma (színháspület 12-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Költsey-könyvtár nyitva van azerdán és szombaton 2—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiedg: Polgári iskola, földrajz. Adorján gyűjteményi szobájában.

Hieronymi Aradon.

Saját tudósítónktól. Képviselőjelöltünk azzal töltötte a tegnapi napot, hogy megtekintse Aradot, annak nevezetesebb ipartelepeit s megismerkedjék városunk polgárságával és az ő választóival. Ezt megelőzőleg reggel 9 órákor kiutazott Pécskára, a hol jelen volt azon a rendkívüli fontosságú villamos vasuti kísérleten, melyről lapunk más helyén adunk kimerítő tudósítást. Délelőtt fél 11 órákor tért vissza s ekkor kocsizást tett a városban, majd látogatásokra ment egész délig. Déli 1 órákor Domány József vendég-szerető házához ebédre volt hivatalos a képviselőjelölt. Hieronymi n, a házigazdán és nejen kívül ott voltak: Fábian László főispán, Salacz Gyula polgármester, Szathmáry Gyula alispán, Vég h Aurél, Vásárhelyi Béla, Csák Czirjek dr. tartományi rendfőnök, Ottrubay Károly törvényszéki elnök, Krausz József pénzügyigazgató, Sarlot Domokos főkapitány, Institóris Kálmán főjegyző, Márk Károly ügyvezető, Varjassy József, Bonta Döme, Bing Vilmos, Szontagh

Gyula, H a s z Sándor, K r i s t y ó r y János, K o h n S. N., T e d e s c h i Viktor, L e n d v a i Sándor, L u k á c s y Lajos.

A pazar pompával szervezött ebédnél néhány toaszt is hangzott el. Először a házigazda köszöntötte fel Hieronymi t, majd a képviselőjelölt Aradváros polgárságát, Bing Vilmos a főispánt stb. K r i s t y ó r y János szabadelvűpárt győzelméért ivott.

Erdekesnek tartjuk itt megemlíteni, hogy az ebéd egy történelmi nevezetességű helyen folyt le. Dományi szalonjában, mely a régi városházának azon a részén épült fel, a hol 1849-ben tartották a legutolsó országgyűlést.

H i e r o n y m i délután fél 4-től fél 6-ig látogatásokat, tisztelgő küldöttségeket fogadott, esti 7 órákor pedig a kaszinót tekintette meg. Innen távozva, a színházi előadást nézte meg rövid ideig, majd átment a közeli D o b r á n s z k y vendéglőbe, a hol tiszteletére óriási közönség gyűlt össze. Az ugyan nevezett hivatalos asztalnál el sem fértek a népszerű képviselőjelölt tisztelői, kik aztán a szomszédos asztaloknál foglaltak helyet. A főasztalnál ültek a következők:

- Fábian László, Salacz Gyula, Szathmáry Gyula, Vég h Aurél, Vásárhelyi Béla, Ottrubay Károly, Institóris Kálmán, Kristyóry János Bogdán, Virgil, Sarlot Domokos, Dálnoki N. Lajos, Fábian Lajos, Krausz József, pénzügyigazgató, Fédor Ferencz, Bing Vilmos, Boros Vida, Tedeschi Viktor, Lendvai Sándor, Tolnai János dr., Senk Ferencz pécskai főszolgabíró, Vajda Lajos dr., Márk Károly, Deutsch Bernát, Lövinger Miksa dr., Tenner József, Assaó József, Andrányi Károly, Döcsy h. ügyvezető, Wallfisch Armin, Demkó Géza, Székely Salamon, Kugler István, Abrai Lajos, Brivovsky tanár, Halmay Andor, Pényes Dezső, Neuman Dániel, Hász Sándor, Szilágyi Ede dr. Avarffy Imre dr., Leopold Mór, Szalay Károly dr., Öry Aladár, Virágh Lajos főmérnök, Schauer Adám, Barth Lajos, Dömötör László, Leviczky Tibor, Schannon Béla, Barkó Ferencz, Rozsai József, Leviczky Béla, Rosgonyi Alajos, Losonczy Károly, Weinberger János, Weinberger Ferencz, Schütz Péter, Dobsa Ferencz, Spitzka Lipót, Vass Géza stb.

Az estély R. E. C. K. Gusztáv pécsi első zenekarának pompás zenéje mellett a legkitűnőbb hangulatban folyt le, a menü pedig dícsőre a gére válik D o b r á n s z k y ismert jó konyhájának, melynek a tisztelgő vendégeknek

— Hieronymi Károly d. excellenciája a mai nap délelőttjét a kegyeletnek szentelti. A korai délelőtti órákban első sorban a v é r t a n u k vesztőhelyénél rójja le a kegyelet adóját, azután a vértanu szobort szemléli meg, míg a délelőtt hátra levő részét az ereklye muzeum megtekintésére fordítja. Ebédre tekintettel a délutáni p r o g r a m m b e s z é d r e nem fogadott el meghívást a jelölt, ki a programmbeszéd után látogatásokat fogad. Az esti b á n k e t t r e, melyre eddig két s z á z o n f e l ű l i résztvevő jelentkezett, a pártirodában lehet jelentkezni. A p r o g r a m m b e s z é d e délután 4 órákor lesz a F e h é n k e r e s z tenemeleti nagytermében, a b á n k e t t e s t e 8 órákor ugyanott.

— A szavazó czédulák kiosztása. A központi választmány az eddigi szokáshoz híven az idén is október hó 26. 27. 28. án a választás napján a városháza előtt felállítandó sátorban szavazó czédulákat oszt ki a választó polgárok között. A belvárosiak, pernyáviaiak a városháza emeleti tanácstermében, a külvárosiak a gáji alkaptányi hivatalban vehetik át e három napon a czédulákat. A széjjel osztást a belvárosban V a r j a s s y Lajos gazdasági tanácsos és K á d a s Kálmán adóügyi ta-

nácós, a külvárosban Madarász József kapitány és Vilgosi János eszközlik.

— **A honvédek millenniumi emlékköve.** A magy. kir. 8. honvédegyalozrednek Aradon állomásozó 3. zászlóalja tudvalevőleg a millenniumi évének megörökítésére a Birkás dűlőben egy márvány emlékkövet állított fel. Az ezredparancsnokság átiratában arra kérte Aradváros tanácsát, hogy az emlékművet vegye gondozása alá. A tanács utasította a kapitányi hivatalt a szükséges felügyelet s a városi kerétszét a fák gondozásának gyakorlására.

— **A népkönyha megnyitása.** A népkönyha, mely Arad város nemeslelkű közönségének humanitásából jött létre, a hideg beálltával ismét kitarja kapuit, hogy tekintet nélkül a felekezetre, a zord napokban tapláló meleg ételt és rövid időre meleg hajlékot nyújtson éhező és fázó szegényeknek. Van tehát alkalom, hogy megemlékezzünk éhező és didergő embertársainkról főlölegünk egy kis részét reájuk fordítsunk s ezzel egyik legszentebb kötelességünknek eleget tegyünk. Bizalommal fordulunk ezért Arad város jótékony embertársaihoz, támogassanak bennünket az idén is, mint a múlt évben nemes feladatunkban. Nem épen pénzben kérjük az adományokat, hanem természetbeniekben, élelmi szerben (zöldség, fűszerek, burgonya, káposzta, liszt felélben). A kegyes küldeményeket alulírott veszi át. Hálás köszönetet mondunk előre is minden nemeslelkű adományozónak azon sok szegény nevében, kikről a jótékonykodás ily módon gondoskodik. A népkönyha bizottság nevében Neuman Färst Mária.

— **Anyakönyvvezetői kinevezés.** A m. kir. belügyminiszter Arad vármegyében a kapriói anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé Deheleán Gyula községi írnokot nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

— **Makó az aradi siketnéma iskolának.** A minisztérium ezélt néhány hónappal felhívta a velünk szomszédos törvényhatóságokat, hogy a mi siketnéma-iskolánknál alapítványokat tegyenek. E felhívásra Makó város képviselő-testülete 1897-től kezdve 10 egymásután következő évre évi 50 frtot, tehát összesen 500 frtot szavazott meg az iskola ozéjára és ezen összeg első részletét a jövő évi költségvetésbe már fel is vette.

— **Vízlecsapolás.** A fa- és fémipariskola épülete melletti mélyedésekben összegyűlemlő víz alámovással fenyegette az épület falait, s a mérnöki hivatal jelentést is tett a tanácsnak az iránt, hogy a víz levezetésére egy betoncsatornát építsen. A tanács akkor Sarlot Domokos főkapitány és Varjassy Lajos gazdasági tanácsost küldte ki annak megvizsgálására, hogy feltétlenül szükséges-e a csatorna építése. A kiküldöttek a mérnöki hivatal proppozícióját helyeselve, a tanács a betoncsatorna építését elrendelte.

— **Első mise.** Gál Arpád István földink, Gál optikus fia, ma délelött fél 10 óraker mondja első miséjét a minoriták aradi templomában, utána pedig az ilyenkor szokásos áldást osztja ki.

— **Kettős családi ünnepély.** Birka szép családi ünnepély színhelye volt tegnap este Neuman Lipót polgártársunk háza, ki tegnap ünnepelte boldog házassága 25 év fordulóját és ezüstlakadalom alkalmával tartotta eljegyását Ilonka leánya, Haas Sándorral a Bing Ede özég derék tisztviselőjével. A kettős családi ünnepély alkalmából a családot számosan üdvözölték.

— **Változás egy biztostó Intézetben.** A „Fonciere“ körlevélben tudatja, hogy a radi főügynökség eddigi titkára, Horváth Ferencz, előléptetvén, a főügynökség vezetését Sági Henrik és Öry Aladár titkárokra bizta, kik a özéget együttesen fogják jegyezni.

— **Kossuth egyesület.** Az aradi „Concordia“ egyesület kérvényt nyújtott a belügyminiszterhez, melyben nevének „Kossuth“ egyesületre leendő megváltoztatásának jóváhagyását kérte. A belügyminiszter leirata tegnap érkezett le a városhoz, melyben a miniszter a oszm-változtatást megengedte s az alap szabálynak ennek megfelelő módosítását jóváhagyta.

— **Csatornaépítés.** A radnai 15. és 16. számú házak előtt az esőzések folytán a víz összegyűlemlt s hetekig nem száradt fel, ami közlekedési és közegészségügyi tekintetben nagy hátránnyal járt. A tanács ennél fogva a mérnöki hivatal előterjesztése folytán elhatározta, hogy a víz levezetésére betoncsatornát épít s arra az árlejtést ki is tűzte, az árlejtésen legkedvesebb ajánlatot Oampi József aradi vállalkozó tette, a ki a 296 frt kiküldetési árból másfél százalék leengedést tett. — A tanács az árlejtést jóváhagyta.

— **A légett gyárban.** A Winkelérféle bőrgyár égésénél a tűzörségnek nagy mennyiségű szerszáma ment tönkre a rengeteg erőfeszítést igénylő oltási munkálatok közben. A hiányok pótlására illetve a rongálások javítására a tűzörség már lépéseket tett a tanácsnál. A tanács ennél fogva több mászóköré, létra beszerzését s egy vízfordó puttony kijavítását rendelte el. Ugyancsak a gyár égése alkalmával elhamvadt a városnak az épület mellett levő egy fabódéja is, melyet a tanács újólág felépíteni rendelt.

— **Hírek a tanácsból.** A kapitányi hivatal a Neuman gyár és waggongyárban levő lakásokban a közegészségügyi vizsgálatot megtartotta s arról szóló jelentését a tanács tudomásul vette. — A tanács feliratilag értesíti a magy. kir. honvédelmi minisztériumot, hogy a város által tett 1000 frtos Bohus Zsigmond által tett alapítvány ez évi kamataiban kit rössesített a háziéred. parancsnoksága. — A tanács a földművelésügyi miniszter rendeletét, melyben a városok és megyéknek mezőgazdasági illetve az állattenyésztési szempontból kerületekben történt felosztását tudatja a várossal tudomásul vette. — A tanács tudomásul vette a mérnöki hivatal előterjesztését, hogy a kereskedelemügyi miniszter ama felhívásának, hogy az utak graphikai kimutatását az 1894. 95 évek-ről terjessze fel, csak részben képes megfelelni, mennyiben csak a 94. évi kimutatások állnak rendelkezésére. — A tanács a müncheni Oesterreich Ungarische Hilfvereine megkeresését évi hozzájárulás iránt, egyszerűen tudomásul vette.

— **Rozzant épület.** A Kiss Ernő utoza 19. szám alatt levő görög katolikus iskolaépület oly rozzant állapotban van, hogy annak kijavítása elkerülhetlen szükségét képez. A kapufák elkorhadtak, kidültek, az épület menyezete összedüléssel fenyeget. A tanács ennél fogva elhatározta a legszükségesebb javítások eszközölését.

— **Pinczebérbeadás.** A város a Kossuth-utozai iskola pinczehelyiségének bérbeadása iránt a napokban árlejtést tartott s azt Bozsik Mátyásnak, mint a legtöbbet ígérőnek 24 forint évi bér mellett adta oda. A tanács az árlejtést jóváhagyta.

— **A libatolvaj.** Argyelán Mariucca siklósi asszony tolvajlasi hajlamát egy speciális tárgyra összpontosította, de abban astán utólérhetlen tökélyre vitte. Nem volt a vidéken raffinalabb libatolvaj nálánál. Igaz, hogy már három ízben keményen lakolt e passziójáért, de az eszme sorsa mindig csak a szenvedés, és szenvedés. Legutóbb Nagypél községére terjesztette ki működését s nem is megvetendő sikerrel. A geett nagyszerűen ment, tartott volna talán ad infinium, ha a végezet nem teremt egy Boán Györgyöt, annak annyi csábító libát s azt ő el nem lopja. De hát így volt megírva a sors bibliájában. Lopott, rajtacsipték, s most bedutyisták 7 óhóra, még hozzá 3 évi — hivatalvesztésre.

— **Elektromos világítás.** Im már lehetséges, hogy kiki a legpompásabb világítást: az elektromos fényt alkalmazza lakásában. A „Ganz és társa“ özég elkészült: már radnai-uti telepével és kész a berendezéseket eszközölni. A özég képviselője Szabó Albert, a ki a jelentkezéseket elfogadja. A vállalat most még ingyen készíti el az utoza mentén fővezeték-től a házig az összeköttetést. Részletesebben szól erről máshirdetésünk.

— **Új esontgyűjtő telep Aradon.** Adler Anna aradi lakosnő kérvényt adott be a tanácshoz, melyben a Maros parton egy esont-

gyűjtő sátor felállítására kér engedélyt. A kapitányi hivatal a felépítésére szolgáló területet a gyepteren ajánlja kijelölni azon feltétel alatt, hogy tulajdonosnő köteles a sátrat a város kívánságára bármikor lebontani. A tanács ez értelemben határozott s a kijelölt 20 m² területet 20 frt évi bérért átengedte kérvényeszőnek.

— **Sérülés a waggongyárban.** Csutak János aradi waggongyári tanácsos tegnap munka közben vigyázatlansága folytán súlyos égési sebeket szenvedett. Egy izzó vasdarabot kiejtett a fogóból, mely karját több helyen összeégette. A lakásán ápolják.

— **Ha a pap elszólja magát.** Zichy Nándor és társai Keszthelyen is megjelentek. Az egész uri társaság ott volt s talán még a pap-gazdasszonyok sem hiányoztak. A szónokok egymásután mondták el mondókáikat, hol kenetteljesen, hol fogvicsorgatva, amint a helyzet és a téma magával hozta. Azok között, akik a beszédbe nagyon is belemelegedtek, különösen Kálmán Károly ur tűnt ki. Ez a jó ur a közös iskolák ellen menydörgött s erősen biztatta az olvasós vén asszonyokat, hogy a világot se küldjék a gyerekeket a közös iskolába. A hatása nagy volt. Hevített és gyújtott, ugyannyira, hogy a káplánokat és plébánosokat is föllekesítette. Így történt azután, hogy egy kövér plébános hatalmasan elkiáltotta magát:

— **Ne hagyjuk a gyermekeinket!**

Amire pedig az összes káplánok és plébánosok utána szenték:

— **Nem! Nem hagyjuk a gyermekeinket!**

A publikum csendesen mosolygott s mosolyogtak a gazdasszonyok is.

— **Meglopta a pajtasát.** Guga György aradi és Lelke János mikalakai napssámos együtt dolgoztak Aradon. Tegnap reggel munkába menve, Guga letette pénztárcáját, melyben 59 frt megtakarított pénze volt, s a pinczébe távozott, hogy ott dolgozzék. Mikor feljött, Lelének, de a pénztárcájának is csak hiált helyét találta. Jelentést tett a rendörség-nél, melynek sikerült is a tolvajt elfogni Mikalakan, hová a pénzt vitte s felesége gondjaira bizta. A pénztárcát egynéhány forint hiánya mellett átadta.

— **Kutlebotlás.** A Borona utozának az Illés és Demeter utcák közötti szakaszán van egy közkut, mely a város tulajdonát képezi, de mig egyrészt már nem is használják, más részt a gyalogjárón jóval közlekedésnek is akadályt szolgál. A tanács ennél fogva lebontását elrendelte.

— **A „Fehér kereszt“ készen.** A „Fehér kereszt“ átalakítása jó régen folyik már. Most már készen van és zárt helyiséggé átalakított udvarával igen kellemes szórakozási hely lesz. A nagy üvegtetőzetet Szabó Albert jőnévi özégünk készítette el igen szépen.

— **Jótékonyaság.** Haan Alajosné urnő s az öz üveg paradicsomot Nyáry Vilmos ur 5 frtor volt szives az aradi szegény tanulókat segélyező egyesületnek adományozni. Midőn a megnevezett emberbarátok jőnéviségüért ez uton is köszönettel mondott tisztelettel ajánlom az egyesületünk nemes özéjára a nemesen érző emberek pártfogásába, Hauser Károlyné, egyes, elnök.

— **Hajótöröttek éneke.** Góthából telegrafálják: A német birodalmi gyölési képviselők góthai pártgyűlésén Lübeck város képviselője szóba hozta a kínai vizen elmerült Iltis nevű ágyunassád katasztrófáját is, nem ugyan érzelmes, de merőben új és fölöttébb praktikus szempontból szólván arról a sokat megkönynyezett jelenetről, a mikor a hajótöröttek a süllyedő hajó földézetén összeseregelve, a császár dalát énekelve mentek a halálba. Interpellációjában, melylyel a tengerészeti miniszterhez fordult, azt kérdezte, hogy rendez gyakorlattá készü-e válni az, hogy a halálnak szánt legénység, a legnagyobb veszedelem pillanatában a császár dalát énekelje, a helyett, hogy a mentésre gondolna. Tekintettel — így szólt — az uralkodó majmolási viszketegre, félt, hogy ez a rossz szokás a kereskedelmi hajókon is lábra kaphatna. A szónoknak magának is volt része két hajótörésben s nem szónokolhatna most a pártgyűlésen, ha a legénység a veszedelem pillanatában a császár dalát énekel, a helyett hogy a menekülésre gondolt volna.

— **Falusi drama.** Kirchbergből írják, hogy Gófnig mellett a mezőn járkáló paraszok egy borzasztóan eléktelenített férfi holtestet találtak, a melyben később az arra haladó Peisinger Jánosné paraszasszony

a férjét ismerte fel. — A vizsgálat ki-derítette, hogy a nevezettet Kubicek József nevű stettendorfi ember gyilkolta meg egyet-értésben a meggyilkoltnak feleségével. Kubicek és Peizingerné egymással viszonyt folytattak és e miatt sok veszekedés volt a férj és a feleség között.

— A katonai brutálítások ellen. Romániában az utóbbi időben nagy felháborodással foglalkoztak azzal a brutális bánásmóddal, melyben a tisztek és altisztek a közkatonákat reszesítik. Erre vonatkozólag most Budis-teanu hadügyminiszter szigorú rendeletet küldött az egyes hadtestparancsnokságokhoz, amelyben a leghatározottabban megtiltja azt, hogy a közkatonákat ütleljék, avagy más brutális módon bánjanak velük, ami ha továbbra is megtörténne, az ily tisztek vagy altisztek éppoly büntetéssel sújtandók, mint az a közkatonák, aki felelőtlenségükkel nem engedelmessé válnak, vagy azt bántalmazza. A hadügyminiszter továbbá elrendeli, hogy a parancsnokok e rendeletet azonnal közöljék minden tiszttel és altiszttel a őket teszi felelőssé a rendelet betartásáért.

— Egő községek. Mészáros, maros-tordamegyei nagyközség tegnap majdnem egészen a lángok martalékává lett. A tűz a dél folyamán keletkezett, minden valószínűség szerint gyújtogatásból. Oriási tűzvész dühöngött Bodzás-Ujlakon is, amely erős szélben a község javarészét elhamvasztotta. Leégett 128 ház. A községben irtóztató a nyomor, mert a leégettnek betakarított összes élelmiszerei is odaveszttek. A környékbeli tűzoltók mint segítségére siettek a fenyegetett nagy községnek és éjjelig el is nyomták a veszedelmet. Hogy a tűz mi módon támadt nem tudni, valószínű azonban, hogy vigyázatlanság okozta. A Nagy-Mihályközelében fekvő Zalaoska községben is tűz támadt s alig egy óra alatt nyolc lakóházat és több melléképületet hamvasztott el. Az egyik házban két kis gyermek is lett a tűz áldozatává.

— Furfangos család. Wiesbadenben e napokban egy ott lakó amerikai, a ki vagyonának egy részét egy bonni bankban helyezte el, levelet kapott az illető banktól, a melyben azt kérdik tőle, vajon osakugyan ki akarja e venni a bankból a tőkéjét? Az amerikai egészen konsternálva volt e levél miatt és azt felelte, hogy eszeágában sincs a pénzt kivenni. Ekkor a bank az iránt értesítette, hogy valaki Wiesbadenből levelet írt az ő nevében, de az aláírás valódisága iránt kételyt támasztottak és ezért nem adták ki a pénzt. A rendőrség tanácsára a bank csakugyan küldött Wiesbadenbe az amerikai nevére egy poste restante levelet, a melyben azonban csak üres papirdarabok voltak. Mikor a szédelő a postán jelentkezett, egyszerűen elfogták. Az illetőnek neve Jörn, Gerából való kereskedő, a ki már hosszabb idő óta tartózkodik Wiesbadenben és az illető amerikaiak a viszonyit ismerte.

— A tő halottjal. A bodeni tóból egy halász két emberi tetemet húzott ki. Egy férfi és egy Etalingenből való leány voltak az öngyilkosok, a kik kötelekkel fűzték egymást össze és úgy ugrottak a vízbe. A holtakat már tíz napja keresik. Nyolc nap előtt megtalálták ugyan a férfi jegyzőkönyvét, melyben említi öngyilkos szándékát, de nem hitték el. Stook a férfi, özvegyet és egy gyermeket hagyott hátra.

— A megszólítás. A budapesti egyetemen most már női hallgatók is vannak, ami határozott szenzáció számba megy nálunk, mert nagy újságot képez. Néhol két-három ilyen kisasszony hallgató is van, de akad olyan tanár is, akinél csak egy nőhallgatója akad. Es erről a professzorokról szól az ének, aki mint a professzorok általában olykor-olykor kiválóbb katedrai bölcseséget is megereszt. Meglehetősen természetes hát, hogy a női hallgató megjelenése alkalmából is történni kellett olyasminnek, ami nem mindennapi, ami föltűnést keltő, de ami még sem más, mint egyszerű professzori baklövés, ha mindjárt más színt is adhatna neki a fontoskodás. Hát mondjuk hogy az egyetemi tanár ur belép a tanterembe és elfoglalja helyét a katedrán. Azután szétnéz és kezdeni akarja az előadást. Igen ám, de egy nőt is lát a hallgatók között s így tisztába jön azzal, hogy a sablonnal sza-

kítani kell s hogy a megszokott „Uraim” megszólítás ezuttal már nem használható. Az idő azonban rövid s gondolkozni nem lehet. Így történik azután, hogy az igazsághoz való nagy ragaszkodásában így kezdi: — Uraim és — hölgyem.

— Liszt és Mendelssohn. A „Cosmopolis”-ban Müller tanár leírja a Liszt-émlékeket. Ő akkor Lipcsében lakott, a midőn Liszt először hangversenyezett Németországban. A németországi sajtó kissé rezerváltan viselte magát, de Mendelssohn tárt karokkal fogadta őt. Tiszteletére estélyt rendezett, a melyen Liszt Ferenos pompás magyar nemzeti viseletben jelent meg. Vacsora után Liszt néhány magyar dalt játszott váltásokkal együtt. A társaság el volt ragadtatva. No Félix, most már bepokolhatunk. Est egyikünk sem tudja, mendák a művészek Mendelssohnak. Mendelssohn nem is akart songorázni, többé csak folyton komponált. [Egyikben, a mikor ismét összejöttek, Mendelssohn mégis ledűlt a songorához és végigjátszotta ugyanazokat a rögtönzött magyar dalokat és változatokat, a melyeket pár nappal előbb Liszt játszott el.

— A sztárai gyilkosság. A sztárai gyilkosság ügyében folytatott vizsgálatban lehetséges, hogy fordulat fog beállani. Mint ugyanis Sátoralja-Ujhelyről írják, a vizsgálóbíró a napokban Budapestről egy névtelen levelet kapott, melyben egy más utat jelöl meg annak írója a vizsgálat folytatására. Elmondja, hogy a levél írására azért vállalkozott, mert igényt tart a kormány által kitűzött 1000 frt jutalomra. Miután igen figyelemre méltó dolgok vannak fölemlíve a kérdéses leveleiben, a vizsgálóbíró megkísérli az új irányban való nyomozást. Az eddig kihallgatott emberek közül többen igen terhelőleg vallottak Garbely asztalos ellen. Most Nagy-Mihályon folytatja a vizsgálóbíró a vizsgálatot.

— Öngyilkos joggyakornok. Nyiregyházaán Mráz Endre 23 éves törvénytudó joggyakornok szobájába zárkozott és agyonlőtte magát. A lövés zajára a házbelieliek az öngyilkos szobájába elé gyűltek, fölfeszítették az ajtót, de mire a szobába hatoltak, a fiatal ember már kiadta a lelkét. Hetvenhárom éves agy atyjának levelet hagyott hátra, amelyben gyógyíthatatlan betegségét emleget. Mráz öngyilkossága nagy részvétet keltett a városban, ahol az öreg Mráz általános tiszteletnek örvend.

— Kincs a föld alatt. Szegedi levelezőnk jelenti, hogy egy ottani vagyonos polgárhoz Württembergből levél érkezett, amelyben valaki 600,000 franknyi elásott kincs részesévé akarja tenni. A levelező ásta el állítólag a rengeteg vagyont évekkal ezelőtt a Szegeddel szomszédos algyői határban. A vagyonos polgár nem hitt a levélnek, amelyben a kincskereső természetesen utiköltséget kér s átadta a rendőrségnek.

— Báró, gróf és primadonna. Bécsben a múlt hétfőn véres kardpárbaj volt báró H. és gróf O. között. A párbaj elég komolyan végződött, mert a gróf olyan súlyos sebeket kapott, hogy az Erzsébet-kórházba kellett szállítani. A párbaj oka már kevésbé komoly. A vérontás két osintalan szeméért történt, amelyekkel Bécs városának legpikánsabb operet-divája igései meg rendezésében a császárváros könnyen hevülő férfinépét.

—x— Ki van zárva a lehetősége annak, hogy a szolyvai és polenai vizekkel valamelyik hazai, vagy külföldi víz versenyezzen. A szolyvai és polenai vizek gyógyhatásban — mint azt kiváló tekintélyű orvosok már beigazolták — jóval felülmúlják a vichy, fachingeni és selters vizeket. A szlovvai víz a következő bajoknál használható a legbiztosabb sikerrel: torok, gége, hörgők hurutos bántalmainál, lidit gyomorburotnál, gyomor-bántalmaknál, epeőbajoknál, csukros hugarznál, sárgaságnál, köszvény és a máj idült bántalmainál stb. Ezek a vizek Aradon Fejér Gyula és Éles Armin fűsz és csemege kereskedésében kaphatók.

TANÜGY.

Az Aradvidéki Tanítóegyesület közgyűlése.

— Saját tudósítónk távirata. —

Borosjenő, október 17.

Az aradvidéki tanítóegyesület borosjenői közgyűlésére nagyobb számban érkeztek meg a tagok, kikhez utközben Világoson, Galsán és Uj-Szt.-Annán csatlakoztak.

Borosjenőbe megérkezve, a fogadó-bizottság dr. Csillag elnöke alatt teljes számban jelent meg. Az egyesületet Strasszer Péter községi jegyző üdvözölte a közönség nevében, a mire Madai Mátyás egyesületi elnök válaszolt. A helyi rendező bizottságban voltak: Monty Alajos főbíró, Sterk, Németh, Csabai, Fehér és Vidai.

Az üdvözlő beszédek után a szt.-annai zenekar indulója mellett vonult be a diszes társaság a nagyvendéglőbe, a hol az elszállások történtek.

A rendezőség ezután az egyesületi elnök vezetése mellett a helybeli notabilitásoknál tiszteltgett.

Az előértekezlet a községi iskolában folyt le, melynek tárgyaiul kitűzettek: a hoinapi diszülés elnökének kijelölése, a tárgysorozat megállapítása, s a számvizsgáló bizottság kiküldetése.

A szívélyes fogadtatás mindenkit örömmel töltött el, ami jogos remény arra, hogy az AVTE. tagjai kellemesen fogják itt eltölteni azon időt, melyet a kultúra előmozdítása érdekében eltöltenek.

(—) A tanítók napidíja. A Borosjenőre most folyó tanítói ülésre átrándult tanítók a szabályzat értelmében napidíjakra tartanak igényt. Az iskolaszék betérjesztette a kimutatót, melyben a 3 napra minden egyes tanítónak 6 frt napi díj és 3 frt utiköltség fejében 9 esetleg 10 frtot kér megállapítani. A tanács 9 frtot állapított meg.

MULATSAGOK.

(=) Az aradi Iparosifjak önk. és betegsegélyező-egylet november hó 22-én (vasárnap) a betegsegély-alap javára, a „Fehér-Kereszt” Diastermében szörkörü Katalin-táncszivigalmat belépti díj: személyjegy 80 kr. családijegy 1 frt. 50 kr. Az egyleti tagoknak 50 kr. karzat 80 kr kezdete 8 órakor.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Goldstein Számi, bohózat. Este: A sárga csikó, népszimű.
Hétfő: A oxiterás, operette.
Kedd: Fedora, szimű.
Szerda: Durand és Durand, bohózat (elsőszőr.)
Csütörtök: Durand és Durand, bohózat (másodszor.)
Péntek: Ibolyafaló, vigjáték.
Szombat: Gyerekasszony, népszimű (elsőszőr.)
Vasárnap: Délután: Üdvöske, operette. Este: A gyerekasszony, népszimű (másodszor.)

A proletárok.

— Október 17. —

(Sz. I.) Minden évben előadják szinpadunkon egyszer-kétszer Csikynck ezt a hosszú időre értékét nem vessző társadalmi sziművét, de ilyen gyöngé előadásra bajosan fog visszaemlékezni ja legjobb színházlátogató is. Még a kik jók voltak is, azoknak a tehetségét is lenyűgözte a tehetetlen többség.

Bácsnénak a vértanu özvegye mindenkor finoman kidolgozott jó szerepe; ma is a régi színekkel dolgozott, de valami még ő nála is hiányzott a hangulatból, mely az alakítás művészi értékéhez való. A környezet gyámtalansága, mely az előadás menetében kétszer is kínos szünetet okozott, lekötötte Paulainét is, aki így Irén szerepében csak sikerülten kidolgozott részleteket tudott adni. Az a lármás, akadozó és kapkodó beszéd, melylyel többen a szereplők közül szerep nem tudásukat leplezni próbálták, egy pár olyan erősebb hangot csaltak ki belőle is, melyek az igazsággal diszonáltak. A közönség így hálás volt s a bensőséggel megjátszott jelenetekért őszinte örömmel tapsolta meg.

Kellemes derűtséget keltett Rónaszéki a bejelentő inas szerepében és szinte pihenő volt a környezetében Tompa néhány erőteljes hangja.

Az előadás egy részét ez este is megnézte Hieronymi Károly.

(*) A hét újdonságai. „Durand és Durand” bohózat a Vígyszínház legújabb sikert aratott darabja, mely folyton telt házi vannak. A két Durand nálunk: Nyáray és Balla játsszák. A többi szerepeket Bónaszéki, Iványi, Horváth P. Főthly Frida és Mészáros Gisella játsszák. A másik újdonság a „Gyerekkasszony” Bokor József népszínműve a budapesti népszínház kedvelt darabja. A címszerepet Rontay Boriska játssza. A többi nagyobb szerepet Mészáros Gisa, Bónaszéki Iványi és Hunyady játsszák.

* Színházi műsor. A jövő hét érdekes műsora a színházban a következő: Ma vasárnapon „Sárga oszlop” népszínmű, d. u. „Goldstein Számi”. Hétfőn „Cseterás”, Kedden „Fedora”, Paulaynéval a címszerepben. Szerdán „Durand és Durand”, bohózat először. Csütörtökön „Durand és Durand” másodszer. Pénteken „Ibolyafaló” vigjáték. Szombaton „Gyerekkasszony” népszínmű először. Vasárnap „Gyerekkasszony”, d. u. „Üdvöske.”

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Nagy lopás Konopon. Még mindenkinek emlékezetében él az a szenzációs lopás, melyet Fekete János inas követett el Konopon Konopi Sándor földbirtokosnál.

A lopás előtt pár nappal kilépett a szolgálatból azon ürügy alatt, hogy Nagy-Szebenbe be kell rukkolnia. De Aradra jött, itt egy pár görbe napot csapva, visszatért Konopra s ott lakó szeretőjénél tartózkodott.

Egy este, mikor épen szeretőjétől jött, nyitva látta Konopi irodájának ablakait; ismerve a viszonyokat, tudta hogy ott vannak a földbirtokosnak pénze, ékszerei egy Wertheim szekrényben. Egy perca alatt kész volt az elhatározással.

Bemászott észrevétlenül az ablakon, egy ott talált késsel felfeszítette az íróasztal fiókját, abból kivette a Wertheim szekrény kulcsát, kinyitotta azt s abból 500 frt készpénzt, egy 20,000 frtos takarékpénztári könyvet s több tekercs aranyat ellopva ugyanazon az uton ismét távozott. A kincset azután holdvilág mellett a közeli hegy lábánál ásta el különböző helyeken.

A kéros másnap rájövén a lopásra értesítette az aradi rendőrséget, mely a csendőrséggel együtt el is fogta a tettest Kurtics állomáson, honnan éppen a fővárosba akart rándulni. Radnára vitték, hol tettét bevallotta, az elásott kincset előteremtette s aztán az aradi kir. törvényszék börtönébe hozták.

Ügyében tegnap volt a végtárgyalás. A törvényszék tekintettel büntelen előléterére s arra, hogy a kár megtértült, vádlottat lopás büntette miatt két évi fegyházzal ítélte, melyből egy hónapot a vizsgálati fogság által kitöltöttnek vett.

§ Egy megdühödött ember. Pozsega Juon és Goagye Krecsun világosi lakosok Új-ast.-Annára kerültek munkába s mint földiek, együvé tartottak mindenben. Egy alkalommal együtt idogáltak a koromában s derekasan be is rugtak. Pozsega csakhamar elhagyta a koromát s haza felé ballagott. Ut közben észrevette, hogy 4 forint pénze hiányzik. Nosza futott a községi előljáróság, majd a csendőrséghez, hogy teremtsék elő az ő pénzét, de mindentűn elutasították. Ez dühbe hozta az atyafis vére szomjazott, hogy dühét lelohassa. Vissafutott a koromába s Goagyet támadta meg, hogy ő lopta el a pénzt. Ez tagadta valójá a lopást, ami annyira dühbe hozta a különben is berugott embert, hogy kapát ragadott s azzal egy hatalmas ütést mért Goagye fejére. Majd az áldozattal vadhasaságban élő s a koromsza előtt ülő Bolda Todora ellen emelte fel a kapát s azt párszor oly erővel verte fejbe, hogy a koromában ülő községi orvos s társasága az ütést hangjára kifutottak az utcára. A férfi a kapott ütés után — bár vérszó fejjel — felzett és elmenekült, de az asszony a kapott

sérülések következtében csakhamar meghalt. A törvényszék e miatt Pozsegát 3 évi börtönrre ítélte, melyből két hónapot betudott vizsgálati fogságába.

Ma vasárnap, október hó 18-án és még 4 napig
Dobránszky Márton
 sörcsarnokában
 a híros pécsi 1896
Rácz Gusztó
 nemzeti zenekara
HANGVERSENYT
 rendez.

TÁVIRATOK.

A király a kiállításon.

Budapest, október 17. (Saját tud. táv.)
 O Felsége ma Lajos Viktor főherceggel együtt meglátogatta az ezredéves országos kiállítást.

A nemzetközi sakkverseny.

Budapest, október 17. (Saját tud. táv.)
 A mai mérkőzésen Csingorin megverte Tarrascht, Wallbrodt Winavert, Schlechter Marcot, Charousek Pillsburyt és Janovszky Albint.

Móricz Pál ügye.

Budapest, október 17. (Saját tud. táv.)
 Móricz Pál ismeretes ügyében a nagyvárad királyi tábla felmentő ítéletet hozott. Ezt az ítéletet ma a kuria is helybenhagyta.

Egy orvos vége.

Budapest, október 17. (Saj. tud. táv.)
 Kereszti Béla dr. miskolczi születésű fővárosi orvos Hársfa-utczai lakásának első emeletéről leesett. Fejét összezúzta; szörnyet halt.

Elítelt pap.

Pozsony, okt. 17. (Saj. tud. táv.)
 A törvényszék Ernyey Pál alsó-kornyai róm. kath. plébánost erkölcstelen üzelmei miatt 50 forint pénzbírságra s tiznapifogságra ítélte.

Brassó ünnepe.

Brassó, október 17. (Saj. tud. táv.) Az itteni Árpádszobor leleplezésére Perczel belügyminiszterrel óriási közönség érkezett a fővárosból. A közbeeső állomásokon mindenütt lelkes fogadtatások voltak. A pályaudvaron fényes bandérium és zenekar fogadta az érkezőket, a városban diszkapuk voltak felállítva. A vendégeket a bevonulás egész útján élénken eljenezték. Perczel minisztert küldöttségileg fogadták az indóházban.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Kereskedelmi és iparkamaránk ülése.

— Meghívó. —

Az aradi kereskedelmi és iparkamara folyó évi október hó 23-án, azaz pénteken délután 5 órakor saját helyiségében teljes ülést tart, melyre a t. kamarai tag urak tisztelettel meghívataknak.

A napirend tárgyai:

1. Előki közlések.
2. Titkári jelentés.
3. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leirata, melyben véleményt kér Békésvármegye közönségének ama kérelme tárgyában, hogy részére a vésztői körösadányi, szeghalmi és fűszeggyarmati vasuti állomásokon fel- és lerakott áruk után vámsszedési jog engedélyeztessék.
4. A békéscsabai ipartestület előljáróságának kérvénye a „B.-Csaba iparának története” című kiadandó mű költségeinek fedezésére 200 frtnyi segély megssavazása iránt.
5. A házépítési bizottság jelentése eddigi működéséről és a kamarai székház építészügyének állásáról.
6. Az 1897. évi kamarai költségirányzat megállapítása.
7. Aradvármegye alispánjának véleményt kérő átirata Borosjenő községben a marhahusvágás gyakorlásának korlátozása tárgyában.
8. Az aradvárosi kereskedelmi akadémia felügyelő bizottságának átirata, melylyel az 1895 és 1896. tanévről szerkesztett számadásokat s az 1896. és 1897-ik tanév költségelirányzatát bemutatja.
9. Az osztrák-magyarbank aradi főintézetének átirata váltóbirálók kijelölése iránt.
10. A mezőberényi ipartestület kérvénye kebelében létesítendő betegsegélyző pénztár alapsabályainak véleményezése iránt.
11. A magántisztviselők országos egyesületének kérelme erkölcsi támogatás iránt.
12. A pankotai ipartestület és több pankotai kereskedő kérelme a ternovai heti vásárokon élelmi cikkek és élő állatok elárusításának korlátozása tárgyában.
13. Verner Adolf és érdektársai új szent annai kereskedő kérvénye annak kiessközlése iránt, hogy az 5 klgros postacsomagokra fennálló szállítási díjkedvesmény az osztrák-magyar postaforgalomban egész 14 klgmnyi súlyu postaküldeményekre kiterjesztessék.
14. Az aradhegyalján nyaralóval bíró aradi lakosok kérvénye az Aradvármegyében létesített távbessző hálózatnál a nyári hónapokra előfizetés életbeléptetésének kiessközlése iránt.
15. A kerületbeli ipartanácsokba tagok választása.

Aradon, 1896. október hó 18.

A kamarai elnökség.

Budapesti árú és értéktőzsde.

— Gyenes Lajos országjelentése. —

Budapest, október 17.

Gabonafizlet: Buzát ma jól kínáltak a vételkedv szintén elég jó volt, s az irányzat szilárd maradt. Elkelt ca 70000 mm. busa pár krral drágábban.
 H a t á r i d ő ü z l e t: Amerikából igen szilárd árat jelentettek s nálunk is rendkívül szilárdan indult az üzlet de mindjárt tetemesen ellanyhult a tetemes kínálat következtében.

7 órai 12 órakor:

Őszi busa	7.70— 7.75
Tavaszi busa	7.95— 7.96
Busa május—júniusra	—
Tavaszi tengori	4.27— 4.28
Őszi tengori	—
Tavaszi zab	5.94— 5.95
Őszi zab	—
Tavaszi rozs	5.88— 5.90
Őszi rozs	—
Tavaszi repese	—

Erték t ő z s d e: Közepes forgalom mellett valamivel szilárdabb.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	368.70
Magyar hitelrészvény	408.75
Osztrák államvasut	368.75
Lombard	101.—
Jelszólog hitelbank	—
Rima-Murányi	—
Villamosvasut	—

— Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása. Szállított 1896. október 1-től 15-ig 23,989 személy, bevétel 2308 frt 85 kr. Szállított 1895. október hó 1-től 15-ig 21882 személy, bevétel 2164 frt 05 kr. 1896. január 1-től szállított október hó 15-ig 374645 személy, bevétel 36299 frt 05 kr. Szállított 1895. január 1-től október 15-ig 360184 személy bevétel 35662 frt 60 kr. Szállított 1896. okt. 1-től 15-ig 2860810 kilogramm teher, bevétel 1120 frt 96 kr. Szállított 1895. okt. 1-től okt. 15-ig 2077490 kilogramm teher, bevétel 1014 frt 10 kr. Szállított

1896. jan. 1-től okt. 15-ig 64597080 kilogramm teher, bevétel 27854 frt 78 kr. Szállított 1896. jan. 1-től okt. 15-ig 49758500 kilogramm teher, bevétel 22689 frt 51 kr.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

— Október 16. —

Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Órag nehéz (súlyban) — krig. Fialat nehéz (paronként 320 kilogramm feldli súlyban) 55—56 krig. Fialat középs (paronként 251—320 kilogramm súlyban) — krig. Fialat könnyű (paronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krig. (pár nként 400 kilogramm feldli súlyban) — krig. Órag középs (paronként 300—400 kilogramm súlyban) — krig. Középs (paronként 220—230 kilogramm súlyban) — krig. Könnyű (paronként 220 kilogramm terjedő súlyban) — krig. II. Magyar svedt: Nehéz (paronként 220 kilogramm terjedő súlyban) — krig. Sertés-lútaxám: 1896. évi október hó 13-án volt készlet 5770 darab, 1896. évi október hó 14-én felhajtott 844 darab, 1896. évi október hó 14-én elszállított 839 darab. 1896. évi október hó 15-én maradt készletben 6775 darab. — A hízott sertés üzletirányzata: Változatlan.

S z e z z o z i e t.

— Október 17. —

Ezen cikknek ára és üzletviszonyai a múlt héten is változatlanok maradtak.

Mai jegyzéseink: Készára nagyban nyers szesz 50 forint 50 krajczár, krosnyber 51 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter 2/3, beleértve 25 frt fogyasztási adót. Száritott moslék 5 frt 20 kr. métermásánként.

Budapesti gabnatözsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, október 17. ó. u. 5 óra.

Table with 2 columns: Item name and price range. Includes items like Buza bányai, Buza tiszavidéki, Buza pestvidéki, Buza fejérmegyei, Buza bácskai, Rozs új, elsőrendű, Rozs új, másodrendű, Arpa takarmány, Arpa égetni való, Arpa sörfőzdei, Zab, Tengeri bányai, Tengeri másnemű, Káposzta-repoze bányai, Kőles, Buza március-április, Buza szeptember-október, Buza május-június, Rozs szeptember-október, Tengeri május-június, Tengeri július-augusztus, Tengeri októberre, Zab március-április, Zab szeptember-október, Káposzta-repoze augusztus-szeptember.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsden.

Budapest, 1896. október 17.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes Magyar aranyjárdék 4%, Magyar kronsajárdék 4%, Magyar arany 4 1/2%, Magyar ezüst 4 1/2%, Magyar keleti vasút 1876., Magyar földtehermentesítési kötvény, Magyar italmegváltási kötvény, Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény, Magyar nyerevény-sorajegy kölcsön, Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön, Osztrák papíráradék, Osztrák járadék ezüst, Osztrák járadék arany, Kronsajárdék, 1860-iki államsorsjegyek, Osztrák-magyar bankrészvény, Magyar hitelbank részvény.

Aradvárosi színház.

Bérlet 16. szám.

Bérlet 16. szám.

Vasárnap, 1896. évi október hó 18-án

D. u. 3 1/2 órakor, fél árákkal:

Az új honpolgár.

Eredeti iővárosi életkép dalokkal, 8 felvonásban. Irta: Kövesi Albert. Zenéjét szerzették: Dellin Henrik és Konti József.

Kezdeté 3 1/2 órakor.

Este 7 órakor, rendes árákkal:

A sárga csikó.

Eredeti népszerű 8 felvonásban, dalokkal és táncosal. Irta: Csépeghy Ferenc. Zenéjét szerette: Erkel Elek.

Kezdeté 7 órakor.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

LEGTÜNETHI ÉSZLELETEK.

Table with 5 columns: Hó és nap, Légnyomás milliméterekben (legmagasabb, legalacsonyabb), Hőmérséklet C° (legmagasabb, legalacsonyabb). Rows for Oct 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16.

Table with 5 columns: Hó és nap, Szél iránya, Felszél sebessége, Felhőzet, Eszrevétel. Rows for Oct 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16.

NYILTTÉR.*

Raktáron

vannak

téli felöltők

rendkívül nagy választékban

valódi Persianer, Astrachan, Sealskin, Nyest és finom orosz szőrmékből,

meglepő legújabb faconokban, úgy szintén vannak

jackettek és posztó felöltők

nagyválasztékban.

FELÖLTŐK

bármely facon és ábra szerint mérték után szinte megrendelhetők,

kitűnő minőség és legjutányosabb árakban.

1455

Probst Károly és Társai.

Zászlók

kaphatók

Atzél Péter

utczai

Méltóságos báró

Bohus István

ur házában

Maresch Gyula

üzletében

ARADON. 1486

Vese, húgyhólyag, húgydara és kösvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a Lithion-forrás

Salvator

Húgyhajtó hatása!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható kávényitvározóedényekben és gyógyszerárakban. A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Arad. szab. kir. város polgármesterétől. 1527/1896. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Arad sz. kir. város törvényhatósági utjainak építési, kezelési és fentartási kiadásairól, valamint az ezen kiadásokat fedező bevételekről 1897. és 1898. évekre terjedőleg általam összeállított a törvényhatósági közigazgatási bizottság által előkészítőleg tárgyat s megállapított költség előirányzat, a f. hó 12-től 26-ig 15 napra a városház tanács termében közszemlére kitétetven, jogában áll azt mindenkinek megtekinteni, ellene felszólalni s a felszólalást hozzám a f. hó 26-ig bezárólag írásban benyújtani.

Aradon, 1896. évi október hó 9-én

Salacz Gyula,

kir. tanácsos

polgármester.

Magy. kir. államvasutak üzletvezetősége Aradon.

21765/l. szám.

Pályázati hirdetmény.

(Kavics, homok és terméskő biztosítása iránt.)

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége az alább táblázatban foglalt és 1897 évben szükséges homok, kavics és kő mennyiségek szállítását szándékozik biztosítani:

A biztosítani szándékolt anyag

Table with 3 columns: megnevezése, egység, mennyisége köbméterben. Rows: Építési homok, Rostált kavics, Darabot kavics, Terméskő nagyobb drbokban, Terméskő kisebb drbokban.

A táblázat magában foglalja az előreáthátólag biztosítandó mennyiségeket, azonban a magyar királyi államvasutak arad üzletvezetőségének jogában áll a fent kitüntetett mennyiségeket a végleges átengedés alkalmával 50 %-kal csökkenteni, avagy a szállítási év folyamán 50 %-kal felemleni.

A fenti anyagok ajánlattételéhez szükséges ajánlati ír apok pályázati feltételek az alább felsorolt hivataloknál ez az összes kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők, míg az általános szállítási feltételek csakis készpénz fizetés mellett a magyar királyi államvasutak nyomtatványtáráról (Budapest Andrassy ut 73/75. szám) 25 krnyi áron szerezhetőek meg.

Az ajánlatok a küön e célra szerkesztett ajánlati úrapon teendők.

A szállítás az anyagok szállítására nézve fennálló 129381/91. számú általános, valamint az aradi üzletvezetőség részéről egyidejűleg kiadott pályázati feltételek alapján eszközözendő, mely feltételek a pályázati határ időig aluirt üzletvezetőség anyag és tár beszerzési osztályánál ingyen megszerezhetőek, valamint a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségénél naponként és hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az 50 krajczáros magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok ezen alábbi külcimmal:

Ajánlat kavics, homok és kő szállítására 21765/96. számhoz, 1896. évi november hó 3-ika déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak arad üzletvezetőségének általános osztáya főnökéhez benyújtandók, vagy posta útján beküldendőek.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5 % ka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1896. évi november hó 2-ika déli 12 órájáig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztárára teendő, esetleg oda posta útján küldendőek be.

Aradon 1896. október hó 5-én.

Az üzletvezetőség.

A munkácsi uradalom gyógyvizei

azánk legkiválóbb forrásai közé számíttatnak és elsőrendű orvosi szaktekintélyek által a legjobbnak ajánltatnak és pedig:

A SZOLYVAI forrás

köszvény és gyomorhajok specifikuma hólyagbajoknál, vesekövek, húgyhomoknál, a légutak hurutos bántalmánál, sárgaságnál s elcsirkesodás ellen stb.

A POLENAI forrás

köszvénynél, a húgyutak hurutos bántalmánál, Diabetsnél, torok, gége és hörgők hurutjainál, gyomor- és bél-bajoknál Chlorosis Atonia stb.

A „LUHI ERZSÉBET” forrás medve védjeggyel.

rendkívül kellemes ízű és üdítő savanyú víz. A légző szervek idült hurutos bántalmánál tulságos gyomorsav képződésnél

idült gyomorhurutnál, étvágytalanságnál, fertőző járványos betegségeknel, mint diabeticus ivó víz.

Kapható: Aradon és környékén minden kiválóbb fűszer- és csemegekereskedésben. Főraktár az egész délvidékre Temesvárt.

Pápaffy Szever urnál

bél kereskedők részére az uradalom által megszabott legjutányosabb árban szolgáltatnak ki ezen vizek.

Egy képezdét végzett

német ajku

nevelő,

ki kezdőknek

francia- és zongora-oktatást

is adhat, 1450

gyermeknek mellé ajánlkozik, társalkodónői állást

keres szerény feltételek mellett.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Zálogtárgyaknak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy

1896. évi november hó 5-én

délelőtt 8 órakor a tek. városi kapitány hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1896. évi aug. hóban esedékes

zálogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem váltattak, sem elzálogolási határidejük meg nem hosszabbított, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adatni. Weisz Dávid.

A borosjenői járási főszolgabírótól.

1992/1896. sz.

Hirdetmény.

Az 1894. 12. t. cz. s ennek végrehajtása tárgyában kibocsájtott 48000/894. számú F. M. K. M. Rendelet 61 és következő §§-ai értelmében a szálló mivelés érdekeinek előmozdítására Apatelekek és Borosjenő községekben a hegyközségek megalakítása céljából az érdekelt birtokossági közgyűlés megtartására mindkét

helyen a község házához f. évi október hó 28-dik napjára kitűzött határidőben megtartandó nem lévén, ezen érdekelt közbirtokossági közgyűlés megtartására újabb határidőtől és pedig Apateleken f. évi november 16-ik napjának d. e. 9 óráját, Borosjenőn pedig f. évi november 16-ik napjának d. u. 2 óráját tűzöm ki, s azokra az érdekelt birtokosokat ezenfel meg hívom.

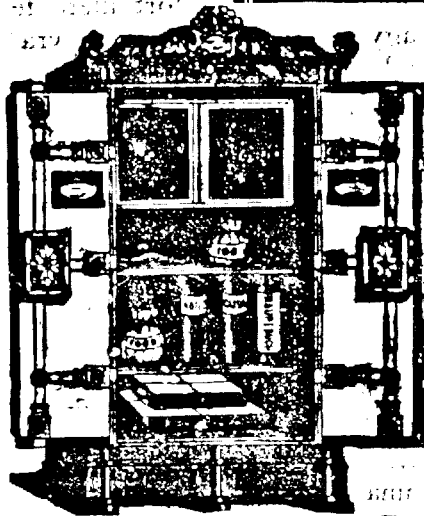
Borosjenő, 1896. október 14-én.

Monti, főszolgabíró.

SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA” MELLETT.

SINGER

Amerikai varrógépek, vasbútor és pénzszekrények gyári raktára. SINGER L. S.

A cz. kir. centr. és a m. kir. minisztertanácsok s államveszték szállítására

tíz és hatvanégy olyan híres kész kőzi és nagy

pénzszekrények

gyári raktára.

Köszönetek számára kivételesen 10% engedmény.

vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.

Valódi amerikai

WHEELER & WILSON,

Singer és kézi varrógépek

családok, szabók és cipészek

Mindezenestül varrógépek javításra s cserélőitök.

Varrógépekhez szükséges kiegészítők.

Aradi villamvilágítási telep

Az építkezés alatt lévő és már legközelebb üzembe jövő

Aradi villamvilágítási telep

hálózatához csatlakozni hajlandó t. cz. közönséget a u irott czég, ezennel tisztelettel értesíti, miszerint a berendezések mint pl. m. gán akások, bo the yiségek, kávéházak, vendéglők és egyéb üzlethelyiségek villamvilágítási berendezésére vonatkozó terveze- tek és költségvetések gyors kidolgozása érdekében

Aradi képviselőnk

Szabó Albert, Atzél Péter-utca 1-ső sz. a.

üzlethelyiségeinek közvetlen kapcsolatában

Műszaki irodát nyitottunk,

a hol a villamvilágítási tervek és költségvetések kidolgozása végett kiküldött mérnökünk, ugy az áramfogyasztás, valamint a berendezési költségek iránt felvilágosítással szolgál és a berendezések és a hálózatához való kapcsolás megrendelhetők, ugyszintén a villamvilágítási berendezésekhez szükséges csatlárok, függő és asztali lámpák és bármely más ke lékek dus választékban készletben tartatnak és azonnal kiváaszthatók.

Mint hogy a vezeték és kábel hálózat fektetési munkálatok már a legközelebbi napokban fognak eszközö tenni, kü önösen figyelmeztetjük a t. cz. közönséget, hogy a városi közgyű és á ta e fogadott szerződés 30. szakasza értelmében azon t. cz. áramfogyasztók részére, — kik a világításhoz való áramszolgáltatásra nézve a megrendelést ezen első vezeték és kábel hálózat fektetése illetőleg kiépítése előtt megteszik a házba szolgáló csatlákozó vezetéknek azon részét, mely az utca mentén fekvő fővezeték től a te kek utcai vonaláig terjed, — 100 méternyi távo ságon be ül — az a irott czég saját költségén létesíti és tartja fenn és enné fogva, ha a megrendelések a szóban forgó munkák befejezése előtt, a t. cz. közönség által megtétnek, az illetők ezáltal tetemes megtakarítást érnek el. A később jelentkezők eltekintve attól, hogy a telep egyelőre csak a bejelentett fogyasztás arányában épittetik ki — miért a később je entkezők igényei, csakis a telep kibővítése után esznek kie égíthetők — ezen csatlakozási munkálatokkal járó kö tségeket is fogják viselni.

Kiváló tisztelettel 1454

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntöde és gépgyár részvénytársulat.

Üzlet áthelyezés!

Vun szerencsém a nagyérdemű közönségnek, valamint igen tisztelt vevőimnek becses tudomására hozni, hogy 21 év óta fennálló

férfi- és gyermekruha üzletemet

Andrássy-tér 8. szám

Gebhardt-féle házba (ezelőtt Réthy Lipót és fia helyiségébe)

helyeztem át.

Számos éveni gyakorlatom e terén valamint előnyös összeköttetésem a monarchia első gyárosaival azon kellemes helyzetbe juttatnak, hogy a n. é. közönség legnagyobb mérvű kívánalmainak is megfelelhessenek ugy jutányos árak, valamint pontos és lelkiismeretes kiszolgáltatása által.

Egyuttal bátorkodom a n. é. közönség figyelmét dus választékú raktáramra **őszi és téli ruhákban** felhívni.

Az eddig irántam tanusított kitüntető bizalomért leghálásabb köszönetemet mondva, kérem azt az új üzletben is tőlem meg nem vonni, miért is oda fogok törekedni, e bizalmat a jövőben is kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel:

1445

MOSKOVITZ IZIDOR,

Arad, Andrássy-tér 8. sz.

„ARADI LOUVRE“

férfi-divat, czipő- és kalap-raktár
Aradon, Andrássy-tér 17.

A téli idény

alkalmával felhívom a n. é. közönség figyelmét, rendkívül

nagy raktáramra,

és jutányos bevásárlások által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legjobb minőségű árukat eredeti gyári árral adhatom.

Helybeli vevőim kényelmére választás végett házhoz küldök és vidéki megrendeléseket pontosan eszközöltetek.

Kiváló tisztelettel

1400

Márkus Lajos.

Telefon 385!

Női czipők 2.80, 3.—, 3.50, 4.—.

Férfi czipők 2.80, 3.—, 3.25, 3.50, 4.—.

Gyermek czipők —.60, —.80, 1.20,

1.50, 2.—.

Kalapok —.80, 1.—, 1.20, 1.50, 2.—,

3.—, 3.50.

Ingek 1.10, 1.30, 1.50, 1.80, 2.—.

Gummi czipők, esernyők, keztük, nyak-

kendők stb. igen olcsó árban.

2587/1896. tkvi sz.

1452

Arverési hirdetményi kivonat.

A világoi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Vank Gyorgye világoi lakos végrehajtónak Kelecsányi Ferencz ügyvéd világoi lakos mint kirendelt ügygondnok által képviselt Huj Tódor illetve jogutóda Huj Gyorgye világoi lakos végrehajtást szenvedő elleni 50 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében (a világoi kir. járásbíró) területén lévő Aradmegyében tekvő a világoi 650. számú telekjegyzőkönyvben az A. I. 1—2. és 8—12. sorszám alatt felvett 1183/1129. összeírású beltelkes ház, kenderföld és 1/8-ad külállományu földnek Huj Tódort illető fele részére vagyis 1/16-od külállományra mint ingatlan hányadokra az arverést 318 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan hányadok az 1896. évi november hó 30-ik napján délelőtt 10 órakor alóli telekkönyvi hatóság hivatali helyiségében megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan hányadok becsárának 10%-át vagyis 31 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1896. évi szept. hó 16.

A világoi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Előadó helyett

Halász,

kir. aljárásbíró.

Választási zászlók

készítetnek

minden minőségben

és árban

Berán Antal

kárpitos és diszító, műhelyében

Aradon, Szabadság-tér 20.

Sürgönyezim: B e r á n.

Sürgönyezim: B e r á n.

22693/1896. s. z

Hirdetmény.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatokat érdeklő 1896. évre érvényesített általános jövedelmi pótdó kivetési lajstrom az 1883. évi XLIV. t.-cz. 16. §-a értelmében a városi adóügyi osztály 1. sz. helyiségében azon czélból tétetik ki folyó évi október hó 10-én kezdődő 8 napra, hogy azt ezen idő alatt az érdekeltek betekintetvén, esetleg kifogásaikat a kir. pénzügyigazgatóságnál előterjeszthessék.

Arad, 1896. évi október hó 6-án.

A városi tanács.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa részéről ezennel hözhírré tétetik, hogy a f. évi

Őszi országos vásár

október hó 30-án kezdődik s öt napon át, azaz 1896. évi október hó 30-tól 1896. november hó 3-ig bezárólag tartand.

Aradon, 1896. évi november hó 8-án

A városi tanács.

1868. év óta bevált szer.

BERGER-féle gyógy-

KÁTRÁNY-SZAPPAN

ezzel tekintélyes általánosan, Európa legelső állománban nagy sikerrel alkalmaztaták

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-csömör, kősz és elődli kútegek, ugyancsak orr-rezeség, óvar, fagydag, láb-feszadás, fej- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalma a fa-kátránynak 40 %, és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Onalások elkerülése végett határozottan Berger-féle kátrány-szappan megrendelésre és az ismert védjegyre való figyelmes tesés kéretek. Idült bőrbetegségeknél sikeres alkalmaztaták a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kőszappan. Amely esetben ezek jobbnak találtnak, csak a Berger-féle kátrány-kőszappan kérendő; minőn a külföldi utazások helyett talánknak bizonyulnak. A legyőzött kátrány-szappan az **arcbőr tisztítására**

alkalmas, a gyermekeknek valamennyi fejbetegsége ellen általánosan használtatott kezdeti és fűrészsappan mindennemű használatul szolgál s

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

20% glicerín tartalommal és finom illattal. Ára minden fajnak használati utasítással együtt 30 kr. A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelkednek: Benzoe-szappan a bőr simítására, benzoe-szappan pattanások ellen, oarbol-szappan a bőr simítására, benzoe-szappan a bőr simítására, szappán-szappan, lothlyol-szappan rheuma és szoróság ellen, szappán-szappan igen hasznos, Tannin-szappan lábszárdák és hajkibullás ellen; fog-szappan a legjobb fogtisztító szer. A kátrány-szappanokhoz illőleg utalunk a rőpiratokra. Csak Berger-féle szappanokat kell kérni, minőn az ismételt használatot elkerülők vannak. Gyár és főraktár: G. Heil & Comp. Troppan. Üzemeltető: Kátrány-szappan-gyár, Szabadság-tér 20.

498

Kapható Aradon:

Rozsnyai Mátyás, Hajós Arpád, Ring Lajos és Demkó Géza urak gyógyszer-tárában, különben pedig a magyarországi legtöbb gyógyszer-tárában.

Hires legkedveltebb hazai pezsgő.
1418 Francia mód szerint készítve

PRÉDA.

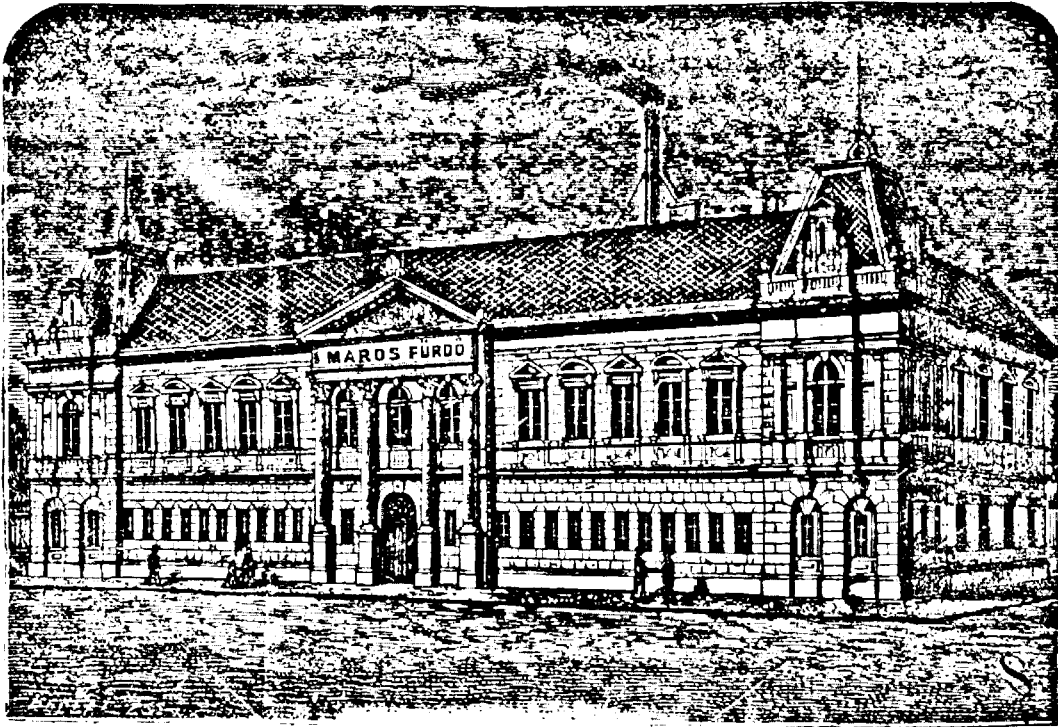
Dr. Ludwig Willibald Nagy-Maros.
Kapható Aradon: Éles Armin, Dürr Testvérek, Fehér Gyula uraknál s minden előkelő vendéglőben.
Saját pavillon a millenniumi kiállításon.

Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neme, mely testünket felüdíti, zsibbadásnak induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képebbé teszi, vérünk rendes mozgását előnyösen előmozdítja s lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja a „fürdés.”

A fürdés kiválólag a gőzfürdésel járó dörzsölés (Frotiren) következtében a testről a felbőr lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle kifejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadíttassék azáltal egészségünk biztosittatik.

Hogy ezen önmagunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget tehesünk

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonosa
fürdési díjakat oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindenki használhatja.

A várteremben hideg ételek és italok mérsékelt árak mellett kiszolgáltatók Szűrt Maros-ivóvíz eladására is havi bérlet nyitattik. Előjegyezni a pénztárnál lehet.

Gőzfürdő.		Vízgyógy.	
Egy személy-jegy	— frt 70 kr.	Egy személy-jegy	— frt 50 kr.
10 drb bérlet-jegy	5 frt 70 kr.	30 drb bérlet-jegy	18 frt 50 kr.
Egy órák-jegy	— frt 40 kr.	Vas és móor-fürdő.	
Uzás-tanítás.		Egy személy-jegy	1 frt — kr.
Idényjeggyel együtt	12 frt — kr.	10 drb bérlet-jegy	9 frt 50 kr.
Uzoda.		Kád-fürdők.	
Egy személy-jegy	— frt 30 kr.	Ruhával	— frt 50 kr.
4 darab bérlet-jegy	1 frt — kr.	Ruha nélkül	— frt 40 kr.
10 drb bérlet-jegy	2 frt — kr.	Villany-fürdő.	
Egy gyermek-jegy	— frt 20 kr.	Egy személy-jegy	— frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy	1 frt 50 kr.	10 drb bérlet-jegy	6 frt 50 kr.
Hideg és gyógy-fürdő.		Külön ruha-díjak.	
Egy személy-jegy	— frt 50 kr.	1 lepedő vagy palást	7 kr.
10 drb bérlet-jegy	4 frt 56 kr.	1 törölköző	3 kr.
30 drb bérlet-jegy	18 frt 50 kr.	Pénztárnyitás nyáron reggeli 6 órakor. télen reggeli 7 órakor.	
Masszázs egy személy	— frt 70 kr.		

A Simay-féle gőzfürdő-épületben azemelétkben napos vagy hónapos szobák bérelhetők.

A t. cz. birtokos urak figyelmébe!

Aradváros központjában, a színház közelében lévő Simay-féle gőzfürdő-épület omeleti részében, több utca, parkettával kipedolt szoba, hónapos vagy éves bérletre szolgálattal kiadó. A háznál van vízvezeték, szűrt Maros-víz, és télen át gőzfűtés.

LÉGSZESZ ERŐRE
BERENDEZETT
NAGY ÉS 1 AMERIKAI GYORSSAJTÓ.

BETÜTÖMÖNTÖDE.
LEGOLCSÓBB
KÖNYVNYOMDA
AZ

KÖNYVNYOMDÁJA
KÉSZIT
MENYEGZŐI ÉS BÁLI
MEGHIVÓKAT,
VALAMINT
TÁNCZRENDEKET.

SIMITÓ,
PERFORÁLÓ,
FŰZŐ, VÁGÓ
KISEBB ÉS NAGYOBB
SEGÉD GÉPEKSEL
VAN FELSZERELVE
AZ

TOVÁBBÁ
TELEFON
151.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
JÓZSEF FŐHERCEG-ÚT 22. SZÁM.
MINDENNEMŰ
TÁBLÁZATOK
BÁRMELY NAGYSÁGBAN
A LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT
SZÁMITTATNAK.

DÚSAN
BERENDEZETT
KÖNYVKÖTÉSZE
ELVÁLLAL
MINDENNEMŰ DISZMUNKÁKAT,
UGYMINT IRÓMAPPA,
ÉKSZERDOBOZ, KÉPKERET ÉS
BŐRDOMBORMŰ.

ÁRJEGYZÉKEK,
NAPI- ÉS HETILAPOK,
TERJEDELMES MŰVEK,
ELBESZÉLÉSEK
CSINOS, DISZES ÉS IZLÉSES
KIÁLLÍTÁSBAN OLCSÓ ÁRAKON.

"ARADI KÖZLÖNY"
KIADÓHIVATALA

Célunk:
Szép, tiszta,
hibátlan és
olcsó munkát
készíteni.

DISZKORMÁNYOK, RÉSZVÉNYEK,
DISZMUNKÁK,
TÖBB SZINNYOMÁSBAN.

FELVESZ
HIRDETÉSEKET
RENKIVÜL
OLCSÓ ÁRAKON.
AZ
ARADI KÖZLÖNY
KIÁLLÍTÁSI ÁRA:
Egész évre . . . 12 frt.
Fél évre . . . 6
Negyed évre . . . 8
Egy óra . . . 1
VIDÉKRE POSTAI SZÁMKÖLDÉSSEL:
Egész évre . . . 14 frt.
Fél évre . . . 7
Negyed évre . . . 8-50
Egy óra . . . 1.20

BELÉPTI JEGYEK.
CZÉPKÁRTYÁK,
NÉVJEGYEK,
VALAMINT MINDENNEMŰ

GYÁSZJELENTÉSEK
FOLYÓIRATOK,
KÖNYVEK,
ZÁRMÉRLEGEK.
KÖRLEVELEK,
KERESKEDŐI NYOMTATVÁNYOK,
SZÁMLÁK,
LEVÉLPAPIROK ÉS BORITÉKOK,
JEGYZÉKEK,
VONALOZOTT ÜZLETI KÖNYVEK
MEGRENDÉLÉS SZERINT.

NYOMDAI MUNKÁK
IGEN OLCSÓ ÁRBAN.

HIRDETÉSI
ÁRAK:
6 hasábos petit sor egy-
szeri közlésnél 10 kr. min-
den következőnél 8 kr.
Nyitór sor 20 kr.
Bélyegdíj külön 80 kr.
SZERKESZTŐSÉG:
Az aradi és csanádi
egyesült vasutak palotájában.
TELEFON
257.

KÖNYVNYOMDÁNK
A
LEGDIVATOSABB
KÖRZETEKSEL,
BETŰFAJOKKAL
ÉS DISZITMÉNYEKSEL
RENDELKEZIK.

MINDENNEMŰ
VIDÉKI MEGBIZÁSOK
PONTOSAN
TELJESITTETNEK.

KERESZTELŐI
ÉS
ELJEGYZÉSI KÁRTYÁK
IZLÉSES KIVITELBEN.
SZINLAPOK,
FALRAGASZOK,
MENUK,
PROGRAMMOK.

Az „ARADI KÖZLÖNY“-re bármely naptól lehet előfizetni.